

Przedmiotowe zasady oceniania

Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Poddębicach

Stan na 1.09.2025

Język polski	3
Języki obce.....	22
Matematyka	42
Biologia.....	47
Historia, historia i teraźniejszość.....	50
Geografia.....	57
Wiedza o społeczeństwie	62
Fizyka.....	67
Edukacja dla bezpieczeństwa	76
Filozofia	80
Biznes i zarządzanie.....	84
Informatyka	88
Religia	92
Wychowanie fizyczne	97

1. Celem oceniania jest gromadzenie informacji na temat postępów ucznia w zakresie:
 - znajomości dziedzictwa literackiego i kulturowego,
 - rozumienia tradycji narodowej i europejskiej oraz rozpoznawania jej obecności we współczesnej literaturze,
 - interpretacji dzieł literackich i innych tekstów kultury w różnych kontekstach,
 - rozpoznawania i hierarchizowania wartości w omawianych dziełach literatury i innych tekstach kultury,
 - orientacji w zjawiskach artystycznych we współczesnej kulturze i ich wartościowania.
2. Wymagania edukacyjne z języka polskiego. Ucznia obowiązuje:
 - opanowanie wiadomości i umiejętności wskazanych w wymaganiach edukacyjnych z języka polskiego na poziomie podstawowym lub rozszerzonym;
 - znajomość zagadnień historycznoliterackich oraz problemów związanych z omawianymi tekstami literackimi;
 - znajomość pojęć z zakresu teorii literatury, filozofii, sztuki, pomocnych przy interpretacji tekstów literackich.
3. Rodzaje aktywności ucznia podlegające ocenianiu. Przedmiotem oceniania są wiadomości, umiejętności oraz postawy ucznia na lekcjach języka polskiego, a zwłaszcza:
 - wypowiedzi ustne, udział w dyskusji;
 - praca ucznia na lekcji; praca w grupie;
 - prace pisemne w różnej formie;
 - prezentacje w klasie;
 - zadania domowe;
 - zadania dodatkowe, wykonywane samodzielnie przez ucznia.
4. Sposoby sprawdzania postępów uczniów. W celu oceniania postępów ucznia stosuje się następujące sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności:
 - prace klasowe: wypracowanie będące dłuższą samodzielną wypowiedzią o różnym charakterze, np.: rozprawka, esej, wypowiedź interpretacyjna; od klasy pierwszej uczniowie ćwiczą pisanie wypracowań typu maturalnego;
 - sprawdzian wiadomości dotyczący problematyki omawianych tekstów literackich, wiedzy o epoce;
 - test sprawdzający umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów literackich i nieliterackich;
 - sprawdzian wiedzy o języku;
 - pisemne prace domowe;

- wypowiedzi ustne na zadany temat, dotyczące omawianych tekstów literackich i innych tekstów kultury;
- inne formy (np.: prace stylistyczne i notatki, ćwiczenia w podręcznikach multimedialnych i programach internetowych, referaty, prezentacje materiałów źródłowych i baz danych, głos w dyskusji, recytacje utworów literackich i udział w przedstawieniach teatralnych organizowanych przez szkołę).

5. Zasady oceniania uczniów

- ocena klasyfikacyjna (śródroczna i roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen uzyskanych w ciągu semestru (roku). Oceny częściowe wskazują na poziom opanowania podstawowych umiejętności przedmiotowych (np.: sprawdziany z lektur, z epok), a także tworzenia dłuższych samodzielnych wypowiedzi mówionych i pisanych dotyczących odczytywania tekstów kultury (np.: prace klasowe typu maturalnego).
- ustalając ocenę semestralną i roczną, nauczyciel uwzględnia:
 - zdobytą wiedzę i umiejętności
 - zaangażowanie i aktywność
- nauczyciel informuje uczniów o planowanym sprawdzianie co najmniej tydzień wcześniej i zapisuje to w dzienniku lekcyjnym.
- kartkówka obejmuje mały zakres materiału (3 lekcje tematyczne) i nie wymaga wcześniejszej zapowiedzi.
- uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej w czasie, formie i na warunkach uzgodnionych z nauczycielem. „Pierwszy termin” to ten uzgodniony przez nauczyciela z klasą i zapisany w e-dzienniku (do wiadomości uczniów, rodziców i innych nauczycieli). „Drugi termin” to termin poprawy lub zgłoszenia się ucznia nieobecnego wcześniej do napisania zaległej pracy.
- uczeń nieobecny na sprawdzianie wiedzy i umiejętności ma obowiązek napisać go w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- uczeń ma jeden raz możliwość poprawienia oceny niedostatecznej ze sprawdzianu, pracy klasowej w terminie 14 dni od otrzymania sprawdzonej pracy. Obie oceny (niedostateczna i uzyskana z poprawy) zostają wpisane do dziennika.
- recenzja pracy stylistycznej ucznia może zawierać krótki opis i/lub zestawienie punktowe albo być przedstawiona w formie ustnej przez nauczyciela.
- praca na lekcji jest uzupełniana samodzielną pracą w domu.
- nauczyciel zobowiązany jest do sprawdzenia prac w czasie do trzech tygodni (nie wliczając ferii i świąt). Po otrzymaniu sprawdzonej pracy uczeń może przystąpić do poprawy oceny niedostatecznej, jednak nie później niż w ciągu dwóch tygodni.
- o czasie, zakresie i formie prac klasowych uczniowie są powiadamiani na co najmniej 1 tydzień przed wyznaczonym terminem.
- dopuszcza się dwa nieprzygotowania w semestrze, które uczeń zgłasza na początku lekcji po sprawdzeniu obecności. Nie można zgłaszać nieprzygotowania w związku z zapowiedzianymi formami sprawdzania wiedzy i umiejętności.

- aktywność ucznia na lekcji podlega ocenie. Trzy plusy składają się na ocenę bardzo dobrą.
- każdy uczeń ma obowiązek przynosić na lekcje obowiązujący podręcznik. Jego brak zostanie odnotowany w dzienniku jako nieprzygotowanie do lekcji.
- każdy uczeń musi mieć tekst lektury (obowiązkowo jeden egzemplarz na dwie osoby).
- uczeń zobowiązany jest do systematycznego i estetycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego, robienia na bieżąco notatek i wykonywania zadań. Prowadzenie zeszytu i wykonywanie zadań podlega ocenie.
- praca plagiatowana w całości lub części zostaje oceniona niedostatecznie bez możliwości jej poprawy.
- uczeń i rodzic/prawny opiekun mają prawo wglądu do prac pisemnych przechowywanych przez nauczyciela do końca roku szkolnego. Rodzic po skierowaniu pisemnego wniosku do Dyrektora Szkoły może wykonać kopię pracy pisemnej.
- w terminie omawiania lektury, podanym co najmniej dwa tygodnie wcześniej, uczeń jest zobowiązany znać jej treść. Termin omawiania lektury jest równoznaczny z terminem sprawdzianu z jej treści.
- wypracowania są oceniane zgodnie z kryteriami maturalnymi, właściwymi dla danego poziomu nauczania (podstawowy/rozszerzony).
- zasady oceniania uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się są stosowane zgodnie z kryteriami CKE.

Określenie poziomów wymagań, ocena prac pisemnych:

Określenie poziomów wymagań, ocena prac pisemnych:

Sprawdziany, testy (bez kartkówek) kl. I, II, III, IV

dopuszczający: 50% - 59%

dostateczny: 60% - 79%

dobry: 80% - 89%

bardzo dobry: 90% - 99%

celujący: 100%

Kartkówki

dopuszczający: 50% - 59%

dostateczny: 60% - 79%

dobry: 80% - 89%

bardzo dobry: 90% - 100%

Kryteria oceniania w zakresie wypowiedzi pisemnej i ustnej

Ocena niedostateczna (1)

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej;
- nie interesuje się przebiegiem zajęć;
- nie uczestniczy w lekcji;
- opuszcza prace klasowe;
- nie przygotowuje zadań domowych;

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- pobieżnie zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go z pomocą nauczyciela;
- rozpoznaje podstawowe związki przyczynowo-skutkowe;
- sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie;
- rozpoznaje przybliżony czas powstania wskazanego tekstu kultury na podstawie konwencji,
- stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej;
- odszukuje najważniejsze informacje w źródle pisanym;
- wykorzystuje z pomocą nauczyciela znalezione informacje;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega niektóre typy błędów językowych;
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu i określa jego tematykę.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- ma niepełną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie przeprowadza chociaż fragmentaryczną jego interpretację;
- wiąże elementarne fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;
- selekcjonuje podstawowe wydarzenia literackie;
- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju;
- oraz obrazu kultury materialnej określonej epoce literackiej;
- odnajduje najważniejsze informacje zawarte w kilku źródłach pisanych, dokonuje ich wspólnej analizy porównawczej;
- wykorzystuje znalezione informacje;
- przeprowadza analizę źródeł informacji;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega różne typy błędów językowych;
- przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu i potrafi go streścić;

- odróżnia fakty od opinii.

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach;
- dobrze zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie;
- rozpoznaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz określa jego powiązania z kontekstem historycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy wskazanego tekstu kultury;
- znajduje i porównuje informacje zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa podstawowe funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- ma pełną wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- sprawnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji określonego tekstu kultury;
- odszukuje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury;
- samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;

- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- ma wiedzę i umiejętności jak na ocenę bardzo dobrą, posługuje się nimi w różnych trudnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je ocenia;
- samodzielnie dokonuje wnikliwej analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury;
- zna literaturę dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych;
- odnajduje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej, stosując zróżnicowane formy wypowiedzi;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy i ich uzasadnienie;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami, wyciąga wnioski;
- samodzielnie rozwija swoje zainteresowania;

- potrafi swoją wiedzą zainteresować innych;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji i na zajęciach pozaszkolnych;
- wykazuje wyjątkowe zainteresowanie przedmiotem np. poprzez udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

Zasady oceniania notatki syntetyzującej

Za notatkę syntetyzującą można uzyskać 4 punkty, w tym 3 punkty za treść i 1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

Treść

	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
		notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 3 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 2 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A i C określone dla 1 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów
		ALBO	ALBO	ALBO
A. przedstawienie stanowiska każdego autora	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, na odpowiednim poziomie uogólnienia	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, ale poziom uogólnienia jest zaburzony	notatka przedstawia stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście ALBO notatka przedstawia niepełne stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście	notatka nie spełnia żadnego z kryteriów określonego dla 1 pkt
B. zestawienie stanowisk obu autorów	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	stanowisk obu autorów nie zestawiono albo zestawiono je niepoprawnie; nie wskazano np. punktów wspólnych/rozbieżnych albo różnych aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	
C. spójność	notatka stanowi logiczną	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną	
	i zorganizowaną całość	całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	
D. długość notatki	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna

1 pkt – poprawny zapis, dopuszczalne dwa błędy (językowe, ortograficzne lub interpunkcyjne).

0 pkt – trzy i więcej błędów (językowych, ortograficznych lub interpunkcyjnych).

Uwaga.

Jeżeli w kryterium *Treść* przyznano 0 pkt, wówczas nie przyznaje się punktów w kryterium *Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna*.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA NOTATKI SYNTETYZUJĄCEJ NAPISANEJ PRZEZ ZDAJĄCYCH ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ (Z DYSLEKSJĄ, DYSORTOGRAFIĄ, DYSGRAFIĄ)	
Treść (0–3)	Egzaminator ocenia treść notatki syntetyzującej zgodnie z tabelą zamieszczoną na s. 30–31 tego dokumentu.
Poprawność językowa (0–1)	1 pkt – zapis poprawny językowo, dopuszczalne trzy błędy językowe. 0 pkt – cztery i więcej błędów językowych. Uwaga. Oceniając notatkę syntetyzującą zdającego, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się (dysleksję lub dysortografię albo dysgrafię), egzaminator nie ocenia ani poprawności ortograficznej, ani interpunkcyjnej.

Ogólne zasady oceniania wypracowania

1. Zdający może zrealizować temat w wybranej przez siebie formie wypowiedzi, np.: rozprawka, szkic krytyczny, przemówienie, list otwarty, artykuł, esej, pod warunkiem że będzie to **wypowiedź argumentacyjna**.
2. Do pełnej realizacji polecenia wystarczy przywołanie **dwóch** argumentów.
3. Przywołanie utworu literackiego w formie streszczenia nie stanowi argumentu.
4. W wypracowaniu **nie jest wymagane** omawianie utworów literackich ani w porządku chronologicznym, ani w porządku przedstawionym w temacie, tj. lektura obowiązkowa, inny utwór literacki, konteksty. Zdający powinien zrealizować temat zgodnie z przyjętą przez siebie koncepcją.
5. Funkcjonalność wykorzystania w wypracowaniu utworu literackiego nie oznacza konieczności omówienia przez zdającego wszystkich elementów fabuły, sensów utworu istotnych (z punktu widzenia egzaminatora) ze względu na zagadnienie sformułowane w temacie. Zadaniem egzaminatora jest ocena stworzonej przez zdającego pracy pisemnej. Egzaminator nie może kierować się własnym wyobrażeniem, jak inaczej/lepiej można by taką pracę napisać. W ocenie należy uwzględnić to, co w pracy jest, a nie to, co – zdaniem egzaminatora – mogłoby/powinno w niej być.
6. Losy postaci literackiej są uogólnieniem ludzkiego doświadczenia. Dlatego jeżeli problem sformułowany w temacie odnosi się do człowieka, to za trafne uznaje się odwołanie przez zdającego w wypracowaniu również do postaci literackich, które nie są ludźmi. Ta sama zasada dotyczy również tekstów kultury.
7. Zdający musi w wypracowaniu wykorzystać dwa konteksty, ale nie musi odwoływać się do dwóch różnych typów kontekstów, np. jeden kontekst jest filozoficzny, drugi – historyczny; mogą być to dwa konteksty z tej samej kategorii.
8. Jeżeli zdający przywoła w wypracowaniu lekturę obowiązkową jako kontekst i popełni błąd kardynalny, to praca zostanie oceniona na 0 punktów.
9. Jeżeli wypowiedź jest w całości nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), egzaminator oceni ją na 0 punktów.
10. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
11. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 300 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Spełnienie formalnych warunków polecenia oraz Kompetencje literackie i kulturowe*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
12. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego zdającego, zostanie unieważniony. Oznacza to, że zdający nie zdaje egzaminu i nie może przystąpić do egzaminu w terminie poprawkowym w sierpniu (może przystąpić do egzaminu w kolejnych latach jego przeprowadzania).
13. Jeżeli wypowiedź zawiera fragmenty przepisane z zadania (polecenia, tekstu) zawartego w cz. 1. lub w cz. 2. arkusza egzaminacyjnego bez interpretacji tych fragmentów / komentarza do tych fragmentów, wówczas za wypracowanie zdający otrzyma 0 pkt. Całość pracy tego zdającego nie jest unieważniana.
14. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta

indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Utwory literackie, w tym lektury

1. Za utwór literacki w wypracowaniu **nie uznaje się**: komiksu, powieści obrazkowej, mangi, scenariusza filmowego, gry komputerowej. Te teksty kultury mogą zostać wykorzystane w wypracowaniu jako kontekst.
2. Ani jako utworów literackich, ani jako kontekstów nie traktuje się utworów literackich i tekstów piosenek obcojęzycznych, które nie zostały przetłumaczone na język polski.
3. Za lekturę obowiązkową uznaje się odwołanie przez zdającego do każdej księgi biblijnej. Biblia jest utworem literackim, którego znajomość nie obowiązuje w całości, dlatego żaden błąd rzeczowy w odniesieniu do Biblii nie jest błędem kardynalnym.
4. Zbiory mitów inne niż *Mitologia* Jana Parandowskiego nie są uznawane za lekturę obowiązkową – mogą stanowić np. kontekst.

Język, ortografia i interpunkcja

1. Wszystkie wyrazy napisane przez zdającego składają się na sumę wyrazów w wypracowaniu. Jeżeli zdający napisze rozdzielnie wyraz, który powinien napisać łącznie, to liczymy go jako dwa wyrazy. Liczbę wyrażoną cyframi traktujemy jako jeden wyraz.
2. Jeżeli zdający nadaje tytuły lub śródtytuły pracy lub jej poszczególnym częściom, to bierze się je pod uwagę przy ocenie pracy, np. przy ocenie spójności. Tytuły i śródtytuły wlicza się do ogólnej liczby wyrazów.
3. **Nie są błędami językowymi powtórzenia wyrazów pojawiających się w temacie**, np.: *człowiek, bunt, konsekwencje, relacje, kształtowanie*.
4. Poprawne są różne wersje pisowni następujących tytułów utworów literackich:
 - „**Rozmowa** Mistrza Polikarpa ze Śmiercią” albo „**Rozmowa** mistrza Polikarpa ze Śmiercią”, albo „**Dialog** Mistrza Polikarpa ze Śmiercią”, albo „**Dialog** mistrza Polikarpa ze Śmiercią”
 - „Boska **Komedia**” albo „Boska **komedia**”
 - „Nie-Boska **Komedia**” albo „Nie-Boska **komedia**”
 - „Mała **Apokalipsa**” albo „Mała **apokalipsa**”.
 - „Rozdzióbią nas kruki, wrony...” albo „Rozdzióbią nas kruki, wrony...”
 - „Inny świat” albo „Inny Świat”
 - „Rok 1984” albo „1984”
 - „Górą „Edek” ” albo „Górą Edek”.Zdający musi jednak konsekwentnie stosować w wypracowaniu wybraną wersję zapisywania danego tytułu.
5. Jeżeli zdający nie stosuje w wypracowaniu cudzysłowu w zapisie tytułów utworów literackich, to pominięcie cudzysłowu traktuje się jako błąd interpunkcyjny. Jeżeli zdający w swojej pracy konsekwentnie stosuje błędną interpunkcję w zapisie tytułu tego samego utworu literackiego, to egzaminator policzy ten błąd tylko raz.

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy:

- nie występuje w nim błąd kardynalny
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną.

• W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ • W wypracowaniu jest odwołanie do lektury obowiązkowej wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną.	1 pkt
• Wypracowanie nie spełnia któregośkolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO • Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach.	0 pkt

2. Kompetencje literackie i kulturowe (maksymalnie 16 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy w wypracowaniu zdający:

- wykorzystał znajomość wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego w sposób funkcjonalny
- funkcjonalnie wykorzystał konteksty, np.: historycznoliteracki, teoretycznoliteracki, literacki, biograficzny, kulturowy, mitologiczny, biblijny, religijny, historyczny, filozoficzny, egzystencjalny, polityczny, społeczny, które pogłębiają i rozwijają rozważany problem
- przedstawił bogatą argumentację, świadczącą o jego erudycji
- wykazał się wiedzą i umiejętnościami z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz kształcenia językowego
- nie popełnił błędów rzeczowych zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu (lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego).	Poziom argumentacji wypowiedzi; erudycyjność wypowiedzi	Liczba punktów	Błędy rzeczowe
Dwa utwory wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	- Bogata argumentacja. - Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. - Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego.	16 pkt	Za każdy błąd rzeczowy należy odjąć 1 pkt od ogólnej liczby punktów przyznanych za KŁJK (od 0 do 16; bez punktów ujemnych).
	- Zadowolająca argumentacja. - Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie.	15 pkt	
	- Zadowolająca argumentacja. - W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.	14 pkt	
	- Powierzchnowa argumentacja. - W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów.	13 pkt	
Jeden utwór wykorzystany w pełni funkcjonalnie, a drugi – częściowo funkcjonalnie.	- Bogata argumentacja. - Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. - Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego.	12 pkt	
	- Zadowolająca argumentacja. - Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie.	11 pkt	
	- Powierzchnowa argumentacja. - W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.	10 pkt	
	- Powierzchnowa argumentacja. - W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów.	9 pkt	
Dwa utwory wykorzystane częściowo funkcjonalnie. ALBO tylko jeden utwór wykorzystany w pełni funkcjonalnie, a drugi – niefunkcjonalnie.	- Trafna argumentacja. - Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. - Praca zawiera fragmenty erudycyjne.	8 pkt	
	- Zadowolająca argumentacja. - Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie.	7 pkt	
	- Powierzchnowa argumentacja. - W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.	6 pkt	
	- Powierzchnowa argumentacja. - W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów.	5 pkt	
Tylko jeden utwór wykorzystany częściowo funkcjonalnie.	- Trafna argumentacja. - Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów.	4 pkt	
	- Zadowolająca argumentacja. - Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie.	3 pkt	
	- Powierzchnowa argumentacja. - W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.	2 pkt	
	- Powierzchnowa argumentacja. - W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów.	1 pkt	
Żaden utwór nie został wykorzystany przynajmniej w części funkcjonalnie.		0 pkt	

Uwaga.

Jeżeli **ostateczna liczba punktów** przyznana w kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*, tj. liczba punktów po odjęciu punktów za błędy rzeczowe (jeżeli wystąpiły w pracy), wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (*Kompozycja wypowiedzi oraz Język wypowiedzi*) przyznaje się 0 pkt.

3. Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl (maksymalnie 7 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy:

1. w zakresie *struktury wypowiedzi*:

- kompozycja wypowiedzi jest funkcjonalna, tzn. czy układ wywodu / sposób uporządkowania treści pomaga w zrozumieniu wypowiedzi
- podział wypowiedzi – zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów – jest poprawny i funkcjonalny

2. w zakresie *spójności wypowiedzi*:

- wypowiedź jest spójna, tzn. złożona z elementów, które tworzą logiczną i uporządkowaną całość
- w wypowiedzi spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań, jak również między zdaniami i akapitami
- w wypowiedzi użyte zostały odpowiednie środki językowe, np. wskaźniki zespolenia tekstu, struktury metatekstowe, leksykalne wykładniki spójności, które ułatwiają śledzenie toku rozumowania autora

3. w zakresie *stylu wypowiedzi*:

- styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy, jest funkcjonalne) oraz czy zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

3a. Struktura wypowiedzi

Uporządkowanie elementów treściowych wypowiedzi	Podział wypowiedzi	Liczba punktów
Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy są zorganizowane problemowo.	Poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów; sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego. Dopuszczalna 1 usterka.	3 pkt
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ALBO w zakresie struktury akapitów.	2 pkt
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ORAZ w zakresie struktury akapitów.	1 pkt
- W pracy podjęta jest próba organizacji elementów treściowych wypowiedzi problemowo. - Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane w pracy częściowo problemowo, częściowo wyłącznie pod względem formalnym. - Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy zorganizowane wyłącznie pod względem formalnym, np. wg kolejno omawianych tekstów literackich.	Poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów; sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego. Dopuszczalna 1 usterka.	2 pkt
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ALBO w zakresie struktury akapitów.	1 pkt
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ORAZ w zakresie struktury akapitów.	0 pkt
Elementy treściowe wypowiedzi niezorganizowane; wypowiedź stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.		0 pkt

3b. Spójność wypowiedzi

Wypowiedź jest w całości spójna lub występują w niej nie więcej niż 2 zaburzenia w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.	3 pkt
W wypowiedzi występuje 3–5 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.	2 pkt
- W wypowiedzi występuje 6–8 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi. LUB - Wstęp pracy jest treściowo niespójny z częścią zasadniczą pracy ALBO z zakończeniem pracy. ALBO - Zakończenie pracy jest treściowo niespójne z wstępem ALBO częścią zasadniczą pracy.	1 pkt
- W wypowiedzi występuje 9 lub więcej zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi. LUB - Wstęp pracy jest treściowo niespójny z częścią zasadniczą pracy ORAZ z zakończeniem pracy. ALBO - Zakończenie pracy jest treściowo niespójne z wstępem ORAZ częścią zasadniczą pracy.	0 pkt

3c. Styl wypowiedzi

Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

4. Język wypowiedzi (maksymalnie 11 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał:

1. *w odniesieniu do zakresu i poprawności środków językowych:*
 - czy zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
 - czy środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu
 - ile błędów językowych (fleksyjnych, składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, słowotwórczych, stylistycznych) zdający popełnił w pracy
2. *w odniesieniu do poprawności ortograficznej:*
 - ile błędów ortograficznych zdający popełnił w pracy
3. *w odniesieniu do poprawności interpunkcyjnej:*
 - ile błędów interpunkcyjnych zdający popełnił w pracy.

4a. Zakres i poprawność środków językowych

Oceniając język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

4b. Poprawność ortograficzna

Praca jest bez błędna albo zawiera nie więcej niż 1 błąd ortograficzny . <i>W przypadku zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją, dysortografią, dysgrafią):</i> Praca jest bezbłędna albo zawiera nie więcej niż 4 błędy ortograficzne.	2 pkt
Praca zawiera 2–4 błędy ortograficzne . <i>W przypadku zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją, dysortografią, dysgrafią):</i> Praca zawiera nie więcej niż 5–8 błędów ortograficznych.	1 pkt
Praca zawiera 5 lub więcej błędów ortograficznych . <i>W przypadku zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją, dysortografią, dysgrafią):</i> Praca zawiera 9 lub więcej błędów ortograficznych.	0 pkt

4c. Poprawność interpunkcyjna

Praca jest bezbłędna albo zawiera nie więcej niż 8 błędów interpunkcyjnych . W przypadku zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją, dysortografią, dysgrafią): Praca jest bezbłędna albo zawiera nie więcej niż 15 błędów interpunkcyjnych.	2 pkt
Praca zawiera 9–16 błędów interpunkcyjnych . W przypadku zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją, dysortografią, dysgrafią): Praca zawiera 16–30 błędów interpunkcyjnych.	1 pkt
Praca zawiera 17 lub więcej błędów interpunkcyjnych . W przypadku zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją, dysortografią, dysgrafią): Praca zawiera 31 lub więcej błędów interpunkcyjnych.	0 pkt

Informacje o błędach uznawanych za ortograficzne w pracach zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją, dysortografią, dysgrafią)

- W ocenie poprawności ortograficznej wypracowania egzaminator będzie uwzględniał następujące błędy (tzn. liczył je jako błędy ortograficzne):
 - błędy w zapisie wyrazów z *u – ó, ż – rz, h – ch*
 - łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania.
- W ocenie poprawności ortograficznej wypracowania egzaminator nie będzie uwzględniał innych niż wymienione w pkt 1. błędów w zapisie (tzn. nie będzie liczył ich jako błędy ortograficzne), w tym:
 - dodawania, opuszczania, przestawiania liter, sylab lub całych wyrazów**
 - mylenia liter**
 - o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y*)
 - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
 - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ź, ć – dź*)
 - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
 - ominięcia drobnych elementów graficznych, w tym**
 - oznaczania miękkości nad literami
 - kropek (*dż, ż, i, j*)
 - „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, ł* lub *ł*
 - błędów dotyczących podziału wyrazu**
 - utraty dźwięczności** (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
 - błędów wynikających ze schematycznego stosowania zasad ortografii**, np. *startóje* bo *startować*
 - mylenia przedrostków z przyimkami**, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wkłasie, zachwilę, napewno*
 - niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich**, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*.

1. Nauczyciel ma prawo do sprawdzenia wiadomości i umiejętności uczniów w formie pisemnej oraz ustnej na każdej lekcji.
2. Oceny są jawne dla uczniów i rodziców.
3. Na ocenę śródroczną i roczną uczeń pracuje przez cały rok.
4. Pisemna praca klasowa (sprawdzian) powinna być zapowiedziana na tydzień przed każdą pracą kontrolną i zapisana w dzienniku.
5. Uczniowie mają prawo znać zakres treści i umiejętności objętych pracą kontrolną.
6. Jeżeli uczeń nie pisał pracy kontrolnej z przyczyn losowych, to ma obowiązek ustalić z nauczycielem przedmiotu termin i napisać ją w ciągu tygodnia od dnia powrotu do szkoły. Odnotowanie nieobecności na klasówce reguluje zapis w WZO.
7. Uczeń, który nie dotrzymał ustalonego terminu pisania pracy kontrolnej, pisze pracę kontrolną na najbliższych zajęciach.
8. Uczeń zobowiązany jest do przystąpienia do wszystkich prac klasowych.
9. Poprawa sprawdzianów pisemnych jest dobrowolna i powinna odbyć się w ciągu dwóch tygodni od otrzymania oceny.
10. Ocena z poprawy pracy klasowej wpisywana jest obok oceny niedostatecznej.
11. Jeżeli uczeń z poprawy pracy klasowej otrzymał ocenę niedostateczną, ocenę tę nie wpisuje się obok oceny niedostatecznej.
12. Uczeń, który nie poprawił oceny z pracy klasowej traci prawo do następnych poprawek. Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną z danego sprawdzianu jeden raz.
13. Wszystkie prace pisemne są sprawdzane według skali punktowej, a punkty przeliczane na oceny zgodnie z poniższą skalą procentową:

Język angielski:

98% - celujący

90% - bardzo dobry

80% - dobry

60% - dostateczny

50% - dopuszczający

poniżej 50% - niedostateczny

Język niemiecki i język włoski:

98% - celujący

90% - bardzo dobry

80% - dobry

60% - dostateczny

40% - dopuszczający

poniżej 40% - niedostateczny

14. Krótkie prace pisemne (kartkówki) i ustne odpowiedzi uczniów, obejmujące bieżący materiał lekcyjny (trzy ostatnie omówione przez nauczyciela lekcje), mogą być

przeprowadzane na bieżąco, bez wcześniejszej zapowiedzi. Oceny z kartkówek nie podlegają poprawie. Kartkówka może być stosowana wobec jednego lub kilku uczniów a także całej klasy.

15. Oceny niedostateczne z odpowiedzi ustnej uczeń może poprawić w terminie ustalonych z nauczycielem.
16. Nauczyciel jest zobowiązany ocenić, omówić i udostępnić uczniom sprawdziany i pisemne prace kontrolne w ciągu trzech tygodni od momentu ich przeprowadzenia.
17. Prace klasowe oraz zapowiedziane kartkówki są obowiązkowe.
18. Nieprzygotowanie do zajęć, brak zadania domowego lub podręcznika z zeszytem ćwiczeń uczeń zobowiązany jest zgłosić nauczycielowi na początku lekcji. W/w adnotacje w dzienniku regulują zapisy WZO.
19. Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć nie podając przyczyny. Ilość nieprzygotowań w semestrze reguluje WZO.
20. W ciągu semestru ocenie podlegają także:
 - prace domowe
 - praca na lekcji, aktywność (adnotacje w dzienniku regulują zapisy WZO)
 - projekty, prezentacje wykonane przez uczniów
 - rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego
 - wypowiedzi pisemne i ustne
21. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% obecności na lekcji, jest nieklasyfikowany z przedmiotu.
22. W przypadku co najmniej tygodniowej usprawiedliwionej nieobecności uczeń zobowiązany jest do nadrobienia i uzupełnienia zaległości w ciągu siedmiu dni od dni powrotu do szkoły.
23. Uczeń, który uzyskał ocenę śródroczną niedostateczną może ją poprawić w ciągu trwania drugiego semestru (szczegóły poprawy ustala nauczyciel). Jeżeli uczeń poprawi ocenę niedostateczną z pierwszego semestru oraz w drugim semestrze roku szkolnego uzyska oceny pozytywne, na koniec roku szkolnego uzyskuje ocenę pozytywną.
24. Uczeń, który na koniec roku szkolnego uzyskał ocenę niedostateczną ma prawo do egzaminu poprawkowego (kwestię tę rozstrzyga WZO).
25. Ocenie podlegają także aktywności związane z nauczaniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wykonywane przez uczniów zdalnie.

Zakres wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- w bardzo wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z danego przedmiotu, określone programem nauczania;

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych z programu nauczania danej klasy oraz samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania;
- rozumie teksty czytane i słuchane bez korzystania ze słownika;
- reaguje w swobodny sposób w sytuacjach dnia codziennego;
- bezbłędnie opanował zasady pisowni;
- wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem, m.in. poprzez udział w konkursach, olimpiadach i projektach przedmiotowych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- posiada pełny zakres wiedzy i umiejętności przewidzianych programem nauczania;
- rozwiązuje samodzielnie zadania problemowe ujęte programem nauczania;
- daje sobie radę w rozwiązywaniu problemów i zadań w nowych sytuacjach, innych niż analizowane w klasie;
- bardzo dobrze opanował słownictwo i struktury gramatyczne w zakresie programu danej klasy;
- wypowiada własne zdanie, opinię oraz uzasadnia na podstawie przeczytanego tekstu lub przerobionego zagadnienia tematycznego;
- rozumie tekst czytany i słuchany przy minimalnym użyciu słownika;
- stosuje zasady poprawnej wymowy i pisowni.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- poprawnie i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne;
- posiada wiadomości i umiejętności pozwalające na rozumienie zrealizowanego materiału programowego;
- potrafi korzystać z dodatkowych źródeł poza podręcznikiem szkolnym;
- popełnia nieznaczne błędy leksykalne i gramatyczne w zakresie programu nauczania w danej klasie;
- umiejętnie nawiązuje i podtrzymuje rozmowy;
- poprawnie redaguje tekst, informację;
- rozumie tekst czytany i słuchany ze sporadycznym użyciem słownika;
- stosuje zasady poprawnej wymowy i pisowni z nielicznymi uchybieniami, które nie zakłócają komunikacji;

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności w stopniu podstawowym;
- potrafi wykonać polecenia wymagające zastosowania wiadomości i umiejętności w typowych sytuacjach dydaktycznych;

- w rozwiązywaniu problemów opiera się na podanych wzorcach, nie szuka nowych, twórczych rozwiązań;
- rozumie i tworzy teksty o niskim stopniu trudności bez pomocy nauczyciela;
- stosuje słownictwo w zakresie podstawowym;
- ma trudności z doбором właściwego słownictwa.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował te treści i umiejętności, które są niezbędne w dalszym kształceniu;
- ma braki w opanowaniu treści programowych, ale te braki nie przekreślają dalszej nauki;
- wykazuje pozytywny stosunek do przedmiotu;
- rozwiązuje zadania, polecenia, problemy o niewielkim stopniu trudności lub z pomocą nauczyciela;
- potrafi napisać kilka zdań na podstawie omawianego tematu lekcji;
- stosuje wypowiedzi ograniczonej do podstawowych reakcji dnia codziennego;
- wykonuje proste ćwiczenia według wzoru z pomocą nauczyciela;
- tworzy proste teksty z dopuszczalnymi błędami leksykalnymi i gramatycznymi;
- stosuje zasady wymowy i pisowni z licznymi uchybieniami.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, co uniemożliwia dalsze zdobywanie wiedzy;
- przy pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać zadania o elementarnym stopniu trudności;
- nie rozumie wypowiedzi nauczyciela i koleżanek/kolegów;
- odpowiedzi na pytania lub wypowiedź w znacznym stopniu odbiega od zadanego pytania;
- posługuje się bardzo ograniczonym słownictwem i stosuje bardzo struktury językowe z bardzo licznymi błędami;
- nie stosuje zasad wymowy i pisowni, a bardzo liczne błędy językowe zakłócają komunikację.

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie podstawowym

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 5 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	2 pkt
3		3 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			2 pkt	1 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Opis tabeli:

Zdający, który:

- nie odniósł się do żadnego podpunktu lub odniósł się tylko do jednego, ale go nie rozwinął, otrzymuje 0 punktów.
- odniósł się do 1 podpunktu i go rozwinął, otrzymuje 1 punkt.
- odniósł się do 2 podpunktów, ale żadnego nie rozwinął, otrzymuje 1 punkt.
- odniósł się do 2 podpunktów i 1 rozwinął, otrzymuje 1 punkt.
- odniósł się do 2 podpunktów i 2 rozwinął, otrzymuje 2 punkty.
- odniósł się do 3 podpunktów, ale żadnego nie rozwinął, otrzymuje 1 punkt.
- odniósł się do 3 podpunktów i 1 rozwinął, otrzymuje 2 punkty.
- odniósł się do 3 podpunktów i 2 rozwinął, otrzymuje 3 punkty.
- odniósł się do 3 podpunktów i 3 rozwinął, otrzymuje 3 punkty.
- odniósł się do 4 podpunktów, ale żadnego nie rozwinął, otrzymuje 2 punkty.
- odniósł się do 4 podpunktów i 1 rozwinął, otrzymuje 2 punkty.
- odniósł się do 4 podpunktów i 2 rozwinął, otrzymuje 3 punkty.
- odniósł się do 4 podpunktów i 3 rozwinął, otrzymuje 4 punkty.
- odniósł się do 4 podpunktów i 4 rozwinął, otrzymuje 5 punktów.

1. W ocenie treści egzaminator kieruje się:

- a. nadrzędnymi zasadami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2-16 poniżej oraz ustaleniami przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
- b. w razie wątpliwości - rozważeniem następujących kwestii: w jakim stopniu jako odbiorca czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu podpunktu polecenia? w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?

2. Należy uznać, że zdający nie odniósł się do danego podpunktu polecenia, jeśli

- a. nie realizuje tego podpunktu lub
- b. realizuje go w sposób niekomunikatywny.

3. Należy uznać, że zdający odniósł się do danego podpunktu polecenia, jeśli
 - a. realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu
 - b. rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację.
4. Należy uznać, że zdający rozwinął dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić:
 - a. przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia
 - b. jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia.
5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
 - a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą synonimicznych wyrazów/wyrażeń lub wzajemnie wykluczających się wyrazów/wyrażeń, lub za pomocą równorzędnych wyrazów/wyrażeń odnoszących się do jednego aspektu jest traktowana jako jedno odniesienie.
7. Pospolite modyfikatory takie jak np. very, a little, some, much, many oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
8. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
9. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
10. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia.
11. Jeśli zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź przez odpowiadanie na te pytania, nie dbając o precyzyjne przekazanie informacji wymaganych w każdym podpunkcie polecenia, prowadzi to do obniżenia punktacji za treść oraz może powodować obniżenie punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
12. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, budzący wątpliwość, to wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że informacja dotyczy danego podpunktu polecenia i jest logicznie uzasadniona.
13. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalno-gramatycznej, podpunkt rozwinięty jest traktowany jako podpunkt, do którego zdający tylko się odniósł, a podpunkt, do którego zdający się odniósł, jako niezrealizowany.
14. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. Nie wiem, kiedy... / Nie wiem, co... / Nie wiem, dlaczego..., jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej.
15. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku innym niż język egzaminu, to realizację podpunktu polecenia uznaje się za niekomunikatywną.
16. Jeżeli zdający używa języka innego niż język egzaminu we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, to ten fragment nie jest brany pod uwagę w ocenie treści.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

- 2 pkt: wypowiedź jest w całości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu lub w wypowiedzi występują sporadyczne usterki w spójności i/lub logice.
- 1 pkt: wypowiedź zawiera dość liczne usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań i/lub całego tekstu.
- 0 pkt: wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z fragmentów trudnych do powiązania w całość.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment tekstu (np. 1 -2 zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt. Jeśli takich fragmentów jest więcej lub są one dłuższe, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku połączenia wypowiedzi piszącego z podanym początkiem
 - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego a zdaniem wprowadzającym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
6. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
7. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.

8. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
9. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

- 3 pkt: szeroki zakres środków językowych; liczne precyzyjne sformułowania
- 2 pkt: zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
- 1 pkt: ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
- 0 pkt: bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie najprostsze środki językowe albo zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Praca może otrzymać wskazaną w powyższym opisie liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie najprostsze środki językowe.

Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak nice, great, interesting, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np.

heavy traffic zamiast many cars on the road; There is a book on the table. zamiast On the table is a book.).

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. The book was written in the 19th century.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

- 2 pkt: brak błędów albo nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
- 1 pkt: liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację albo bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
- 0 pkt: liczne błędy często zakłócające komunikację albo bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:

- nieczytelna LUB
- całkowicie niezgodna z poleceniem LUB
- niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
- odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).

2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.

3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 80 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.

5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym. Takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych.
8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułów, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie film, band, np. film „M jak miłość”.
9. Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż język egzaminu i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. I read Nowe Horyzonty. - 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie jest podkreślane linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym

Zgodność z poleceniem (elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2 -1 -0 zgodnie z poniższym opisem A.

Opis A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści

Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi

Rozprawka:

2: teza jest jasna, zgodna z tematem oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu

1: teza nie jest w pełni poprawna, np.

- teza nie jest w pełni zgodna z tematem albo argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- teza znacznie odbiega od tematu, ale jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu

0: brak tezy

teza zawiera poważne usterki, np.

- teza jest niezgodna z tematem
- teza znacznie odbiega od tematu oraz nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- teza niejasna, trudna do wskazania
- wstęp niekomunikatywny.

W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.

Artykuł:

2: wprowadzenie zgodne z tematem oraz ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu

1: wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np.

- wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne
- bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki)
- ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu

0: brak wprowadzenia

- wprowadzenie niezgodne z tematem
- wprowadzenie niejasne
- wprowadzenie niekomunikatywne.

List formalny:

2: wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi oraz wskazujący cel/powód pisanie listu

1: wstęp nie jest w pełni poprawny, np.

- nie określa celu
- określa cel/powód pisanie listu, ale odbiega od tematu
- cel nie jest określony jasno
- wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)

0: brak wstępu

wstęp niezgodny z tematem

wstęp niejasny

wstęp niekomunikatywny.

Pierwszy i drugi element tematu (każdy oceniany na skali 2 -1 -0 oddzielnie)

Rozprawka / Artykuł / List formalny:

2: wieloaspektowa oraz/lub pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)

1: powierzchowna realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np.

- zdający podaje tylko „listę” argumentów / cech / określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając;
- zdający odnosi się do 1 -2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo

0: brak wypowiedzi

- wypowiedź bardzo pobieżnie dotycząca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument / cechę / określenie, nie rozwijając go/jej
- wypowiedź nie jest komunikatywna
- wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozprawka / Artykuł / List formalny:

2: zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp - czyni to innymi słowami

1: zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem albo treścią wypowiedzi

- zakończenie znacznie odbiega od tematu, ale jest zgodne z treścią wypowiedzi
- zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztampowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy
- zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami

0: brak zakończenia

- zakończenie nie jest komunikatywne
- zakończenie nie jest zgodne z tematem
- zakończenie znacznie odbiega od tematu oraz nie jest zgodne z treścią wypowiedzi.
- Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat

Rozprawka / Artykuł / List formalny:

2: wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat

1: wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat

0: wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Powyższe opisy będą doprecyzowywane w odniesieniu do poszczególnych tematów w każdej sesji egzaminu maturalnego.

1. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj.

- w przypadku rozprawki „za i przeciw” wskazywać, że będą rozpatrywane wady i zalety / dobre i złe strony, np. There are advantages and disadvantages of ...; ... brings many benefits, but also has a number of drawbacks.
- w przypadku rozprawki, w której zdający przedstawia swoją opinię, określać, jakie stanowisko w danej sprawie zajmuje zdający, np. I think it is a good idea; In my opinion it is the wrong decision; I'm in favour of such a solution but I can also see a lot of dangers; This idea has many disadvantages.

Teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jeśli np.:

- wskazuje na rozpatrywanie tylko wad albo tylko zalet w rozprawce „za i przeciw”
- jest stwierdzeniem lub pytaniem, które nie pozwala na określenie, jakie stanowisko zajmuje zdający, np. Is it a good idea?; Should this idea be introduced or not?; I can't say if it is good or bad; I don't know what to think about it.
- zdający określa wyłącznie stanowisko innych osób w rozprawce, w której ma wyrazić własną opinię, np. Many people think this is a good idea, but it also has many opponents.

2. Stanowisko wyrażone w tezie musi być spójne z treścią rozwinięcia rozprawki. Teza jest kwalifikowana jako „nie w pełni zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu”, jeśli np.:

- zdający pomija w rozwinięciu kwestie zasygnalizowane w tezie (np. teza zapowiada argumenty za i przeciw, a w rozwinięciu zdający przedstawia tylko wady albo tylko zalety)
- zdający wprowadza w rozwinięciu argumenty, które są sprzeczne z tezą (np. teza zapowiada omawianie pozytywnych stron jakiegoś zjawiska, a w rozwinięciu przedstawione są również jego wady).

W przypadku rozprawki, w której zdający przedstawia swoją opinię, jest akceptowane podanie argumentów sprzecznych z postawioną tezą, pod warunkiem że zdający wskazuje na poglądy innych osób po to, żeby wyjaśnić, dlaczego się z nimi nie zgadza, np. Although for many people this solution makes sense for economic reasons, in my opinion, money is not everything.

3. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.

4. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).

5. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

6. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1 -0 zgodnie z poniższym opisem B.

Opis B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy

Elementy charakterystyczne dla formy

Rozprawka:

1: teza jest umiejscowiona we wstępie

0: wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Artykuł:

1: wypowiedź jest zatytułowana

0: wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

List formalny:

1: wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący

0: wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Kompozycja

Rozprawka / Artykuł / List formalny:

1: wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia

0: wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Segmentacja

Rozprawka / Artykuł / List formalny:

1: tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony

0: wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Długość pracy

Rozprawka / Artykuł / List formalny:

1: długość pracy mieści się w granicach 180 -280 wyrazów

0: wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z tabelą poniżej.

Tabela

Elementy treści	Elementy formy		
	4 -3	2 -1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8 -9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6 -7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4 -5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2 -3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0 -1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Opis tabeli:

- elementy treści oceniono na 0 lub 1, a elementy formy na 4, 3, 2, 1 lub 0 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 0 punktów
- elementy treści oceniono na 2 lub 3, a elementy formy na 2, 1 lub 0 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 0 punktów
- elementy treści oceniono na 2 lub 3, a elementy formy na 4 lub 3 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 1 punkt
- elementy treści oceniono na 4 lub 5, a elementy formy na 0 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 0 punktów
- elementy treści oceniono na 4 lub 5, a elementy formy na 2 lub 1 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 1 punkt
- elementy treści oceniono na 4 lub 5, a elementy formy na 4 lub 3 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty
- elementy treści oceniono na 6 lub 7, a elementy formy na 0 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 1 punkt
- elementy treści oceniono na 6 lub 7, a elementy formy na 2 lub 1 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty
- elementy treści oceniono na 6 lub 7, a elementy formy na 4 lub 3 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 3 punkty
- elementy treści oceniono na 8 lub 9, a elementy formy na 0 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty
- elementy treści oceniono na 8 lub 9, a elementy formy na 2 lub 1 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 3 punkty
- elementy treści oceniono na 8 lub 9, a elementy formy na 4 lub 3 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 4 punkty
- elementy treści oceniono na 10, a elementy formy na 0 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 3 punkty
- elementy treści oceniono na 10, a elementy formy na 2 lub 1 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 4 punkty
- elementy treści oceniono na 10, a elementy formy na 4 lub 3 - za zgodność z poleceniem przyznaje się 5 punktów

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

- 2 pkt - wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności oraz/lub w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
- 1 pkt - wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności oraz/lub w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
- 0 pkt - wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności oraz/lub w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2 -3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:

- braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
- nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
- błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
- przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).

2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.

3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.

4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.

5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.

6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.

7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

- 3 pkt: szeroki zakres środków językowych; liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
- 2 pkt: zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
- 1 pkt: ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
- 0 pkt: bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości albo zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, to liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).

Praca może otrzymać wskazaną w powyższym opisie liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu

zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu, unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak nice, great, interesting, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. extreme weather zamiast dangerous weather; There has been an increase in road accidents. zamiast More accidents have happened on the roads recently.).

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. The book was written in the 19th century.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne lub bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

Opis tabeli:

Jeżeli zdający popełnia bardzo liczne błędy językowe i liczne lub bardzo liczne błędy zapisu, otrzymuje 0 punktów.

Jeżeli zdający popełnia bardzo liczne błędy językowe, ale nieliczne błędy zapisu, otrzymuje 1 punkt.

Jeżeli zdający popełnia liczne błędy językowe i liczne lub bardzo liczne błędy zapisu, otrzymuje 1 punkt.

Jeżeli zdający popełnia liczne błędy językowe, ale nieliczne błędy zapisu, otrzymuje 2 punkty.

Jeżeli zdający popełnia nieliczne błędy językowe, ale liczne lub bardzo liczne błędy zapisu, otrzymuje 2 punkty.

Jeżeli zdający popełnia nieliczne błędy językowe i nieliczne błędy zapisu, otrzymuje 3 punkty.

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.

2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.

3. W wypowiedziach zdających, którym przyznano dostosowanie polegające na nieuwzględnianiu błędów zapisu, w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.

4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:

- nieczytelna lub
- całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem lub
- niekomunikatywna dla odbiorcy lub
- odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).

2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.

3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 160 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.

4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.

5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.

6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.

7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym. Takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych.

8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie film, band, np. film „M jak miłość”.

Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż język egzaminu i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. I read Nowe Horyzonty. - 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie jest podkreślane linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

9. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Na lekcjach matematyki obserwowane i oceniane są następujące obszary aktywności uczniów:

- kształtowanie pojęć matematycznych – sprawdzanie stopnia zrozumienia tych pojęć,
- kształtowanie języka matematycznego,
- prowadzenie rozumowań,
- rozwiązywanie zadań matematycznych – stosowanie odpowiednich metod,
- sposoby wykonania i sprawdzania otrzymanych wyników,
- rozwiązywanie problemów, wnikliwa analiza,
- umiejętność wyciągania wniosków,
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
- aktywność na lekcjach,
- praca w grupach.

Oceny bieżące, śródroczne i roczne:

1. Ocenianie uczniów ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie,
- udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce,
- dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.

2. Wiedza i umiejętności uczniów sprawdzane są i oceniane poprzez:

- prace klasowe, sprawdziany,
- kartkówki,
- prace domowe, projekty grupowe,
- aktywność na lekcji,

3. Ocenianiu bieżącemu podlegają także różne aktywności ucznia na lekcji, a w szczególności:

- samodzielność w wykonywaniu prac,
- twórcze rozwiązywanie problemów,
- korzystanie z różnych źródeł informacji.

4. Ocenianie uczniów:

- oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodzica
- każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości
- każdy uczeń powinien otrzymać w semestrze minimum 3 oceny
- uczeń ma prawo być nieprzygotowany do zajęć dwa razy w semestrze i wówczas nie jest pytany, nie pisze niezapowiedzianej kartkówki oraz może nie posiadać pracy domowej. Jednak nauczyciel nie uznaje braku przygotowania w dniu powtórzenia działu oraz pracy klasowej

- uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji może być nieklasyfikowany (kwestię tę rozstrzyga WZO)
- ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną uzyskanych ocen
- ocena śródroczna i roczna jest wystawiana przez nauczyciela na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych w ciągu całego półrocza (ze szczególnym uwzględnieniem ocen z prac klasowych i sprawdzianów), jak również w wyniku oceny zainteresowania ucznia przedmiotem, stopnia dokonanych przez niego postępów w nauce oraz po uwzględnieniu indywidualnych predyspozycji ucznia
- uczeń, który uzyskał ocenę śródroczną niedostateczną może ją poprawić w ciągu trwania drugiego semestru (szczegóły poprawy ustala nauczyciel).

5. Prace klasowe:

- prace klasowe przeprowadzane są po każdym dziale programowym i winny być zapowiedziane dwa tygodnie wcześniej
- uczeń zobowiązany jest do złożenia wszystkich prac klasowych
- w sytuacji, gdy uczeń nie może jej napisać z całą klasą (choroba, wypadek losowy), dokonuje tego w terminie poprawkowym ustalonym przez nauczyciela
- uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną z danej pracy klasowej, sprawdzianu pisemnego tylko jeden raz
- ocena z poprawy pracy klasowej wpisywana jest obok oceny niedostatecznej
- poprawa prac klasowych jest dobrowolna
- prace klasowe ucznia są przechowywane w jego teczce na terenie szkoły i możliwe do wglądu tylko na terenie szkoły.

6. Ocenianie prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek:

- 0 – 39 % ocena niedostateczny
- 40 – 55 % ocena dopuszczający
- 56 – 70 % ocena dostateczny
- 71 – 85 % ocena dobry
- 86 – 95 % ocena bardzo dobry
- 96 – 100 % ocena celująca

7. Ocenianie prac klasowych powtórzeniowych dla maturzystów:

Z uwagi na fakt, że próg 30% oznacza zdanie matury – prace klasowe maturzystów (sprawdzające stan przygotowania uczniów do egzaminu maturalnego) oceniane są następująco:

- 0 – 29 % ocena niedostateczny
- 30 – 51 % ocena dopuszczający
- 52 – 70 % ocena dostateczny
- 71 – 89 % ocena dobry
- 90 – 100 % ocena bardzo dobry

8. Ocenie podlegają także aktywności związane z nauczaniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wykonywane przez uczniów zdalnie.

9. Wszelkie kwestie, które nie zostały wyjaśnione, rozpatrywane będą zgodnie z rozporządzeniami MEN oraz ze Statutem Szkoły.

Poziomy wymagań programowych:

Poniżej przedstawiony został schemat, wg którego oceniane są wiedza i umiejętności uczniów. Oceny, które uczeń otrzymuje, odpowiadają następującym wymaganiom:

			2	Wymagania konieczne	K
			3	Wymagania podstawowe	$K \subset P$
			4	Wymagania rozszerzające	$K \subset P \subset R$
			5	Wymagania dopełniające	$K \subset P \subset R \subset D$
			6	Wymagania wykraczające	$K \subset P \subset R \subset D \subset W$

Wymagania **konieczne** określają treści najłatwiejsze do opanowania, najczęściej stosowane i nie wymagające modyfikacji. Są podstawą dalszego kształcenia, więc powinny być opanowane przez każdego ucznia. Wymagania konieczne określają: wiadomości i umiejętności, które pozwalają wykonywać proste zadania z życia codziennego stosownie do wieku.

Wymagania **podstawowe** wyznaczają wiedzę przystępną i uniwersalną, niezbędną na danym etapie kształcenia, często bezpośrednio użyteczną życiowo. Wymagania podstawowe mają elementarny charakter: są możliwe do opanowania przez przeciętnego ucznia, znajdują zastosowanie poza przedmiotem i poza szkołą, są przydatne na wyższym etapie kształcenia.

Wymagania **rozszerzające** określają treści umiarkowanie przystępne, bardziej złożone i mniej przydatne, ale nie niezbędne na danym etapie kształcenia. Wymagania rozszerzające obejmują: czynności wspierające tematy podstawowe rozwijane na wyższym etapie kształcenia.

Wymagania **dopełniające** dotyczą wiadomości trudnych, złożonych i nietypowych, wyspecjalizowanych i zwykle bez bezpośredniej użyteczności pozaszkolnej. Wymagania dopełniające to umiejętności złożone o charakterze problemowym.

Wymagania **wykraczające** określają wiadomości szczególnie trudne, złożone i oryginalne, twórcze naukowo i wąsko specjalistyczne.

Szczegółowe wymagania zostały dokładnie omówione w załącznikach dla każdej z klas 1 – 4 z zakresu podstawowego oraz 1 – 4 z zakresu rozszerzonego.

Kategorie celów nauczania:

Umiejętności ucznia oceniane są wg następujących kategorii:

A – zapamiętanie wiadomości

B – rozumienie wiadomości

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

ocena niedostateczny (1)	<u>Uczeń:</u> - nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej - braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobycie wiedzy - nie potrafi rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności - nie wykazuje chęci współpracy w celu uzupełnienia braków i nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności
ocena dopuszczający (2)	<u>Uczeń:</u> - ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki (A) - rozwiązuje typowe zadania o niewielkim stopniu trudności (B, C)
ocena dostateczny (3)	<u>Uczeń:</u> - opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej (A, B) - rozwiązuje typowe zadania o średnim stopniu trudności (C)
ocena dobry (4)	<u>Uczeń:</u> - opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania (A, B) - poprawnie stosuje zdobyte wiadomości (C) - rozwiązuje samodzielnie typowe zadania (C)
ocena bardzo dobry (5)	<u>Uczeń:</u> - opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania (A, B) - sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami (C) - samodzielnie rozwiązuje problemy ujęte w nowym, nietypowym kontekście (D) - dokonuje głębokiej analizy i wyciąga wnioski (C, D)
ocena celujący (6)	<u>Uczeń:</u> - opanował wiedzę i umiejętności w bardzo wysokim stopniu określone w programie nauczania (A – D) - biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów i zadań z programu nauczania (C) - proponuje rozwiązania nietypowe (D) lub - samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia (D) - bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach tematycznych (D)

--

1. Nauczyciel może sprawdzić wiedzę i umiejętności ucznia z biologii poprzez następujące kategorie podlegające ocenianiu:

- sprawdzian,
- kartkówka,
- odpowiedź ustna,
- praca domowa,
- aktywność na lekcji,
- praca w grupach,
- przygotowanie i przedstawienie prezentacji, doświadczenia,
- sukcesy ucznia (konkursy, olimpiady),
- inne (np. wyjazdy na zajęcia organizowane przez uczenie wyższe).

2. Przedziały procentowe na poszczególne oceny z prac pisemnych dotyczących większych partii materiału (sprawdzian). W przypadku krótszych form prac pisemnych (kartkówka, praca domowa) maksymalną oceną jaką może uzyskać uczeń jest „bardzo dobry”.

Celujący	100%
Bardzo dobry	90% - 99%
Dobry	75% - 89%
Dostateczny	60% - 74%
Dopuszczający	40% - 59%
Niedostateczny	poniżej 40%

3. Wymagania na poszczególne oceny

Ocena celująca

Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który w bardzo wysokim stopniu opanował treści zawarte w podstawie programowej. Potrafi on selekcjonować i hierarchizować wiadomości, wykazuje wyjątkowe zainteresowanie przedmiotem np. poprzez udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych lub też pod okiem nauczyciela prowadzi własne prace badawcze. Samodzielnie udziela jasnych i spójnych, poprawnych merytorycznie odpowiedzi, potrafi uzasadniać i bronić swoich wypowiedzi stosując trafnie dobrane argumenty.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą może otrzymać uczeń, który opanował treści dopełniające. Potrafi on samodzielnie interpretować zjawiska oraz bronić swych poglądów. Potrafi zaplanować i przeprowadzać proste doświadczenia biologiczne i na ich podstawie prawidłowo wnioskować oraz interpretować dane źródłowe i wyniki badań. Potrafi udzielać poprawnych merytorycznie, zgodnych z poleceniem odpowiedzi.

Ocena dobra

Ocenę dobrą można wystawić uczniowi, który przyswoił treści rozszerzające, właściwie stosuje terminologię przedmiotową a także wiadomości w sytuacjach typowych, wg wzorów znanych z lekcji i podręcznika, rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod, samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałem źródłowym oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną może otrzymać uczeń, który opanował wiadomości podstawowe i z niewielką pomocą nauczyciela potrafi rozwiązać podstawowe problemy. Analizuje również proste zależności, a także próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą można wystawić uczniowi, który przyswoił treści konieczne. Taki uczeń z pomocą nauczyciela jest w stanie nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach. Udziela odpowiedzi nieprecyzyjnych, obarczonych brakami i popełnia nieliczne błędy merytoryczne, ale jest w stanie udzielić odpowiedzi z pomocą nauczyciela.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie przyswoił treści koniecznych na ocenę dopuszczającą, popełnia rażące błędy merytoryczne i nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie udzielić krótkiej w miarę poprawnej odpowiedzi.

4. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne dla ucznia oraz jego rodziców (opiekunów prawnych).
5. Oceny z biologii są wpisywane do dziennika elektronicznego na bieżąco, a w przypadku różnych form prac pisemnych nie później niż dwa tygodnie od ich przeprowadzenia.
6. Wpisanie oceny do dziennika elektronicznego jest równoznaczne z poinformowaniem ucznia oraz jego rodziców (opiekunów prawnych) o uzyskanej ocenie.
7. Stosowana jest 6-cio stopniowa skala ocen wyrażona w pełnych cyfrach od 1 do 6, bez plusów (+) i minusów (-) w zapisie oceny w dzienniku.
8. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji, jednak musi to zrobić na początku zajęć. Zgłoszenie nieprzygotowania obejmuje prawo do zwolnienia z odpowiedzi ustnej, wykonania pracy domowej i z niezapowiedzianych kartkówek.

Nie zwalnia ono jednak ze sprawdzianów i kartkówek, których termin został wcześniej wyznaczony. Uczeń ma prawo do jednokrotnego zgłoszenia nieprzygotowania w semestrze. Nauczyciel zaznacza w dzienniku nieprzygotowanie ucznia skrótem „np”.

9. Jeśli uczeń nie stawiał się z przyczyn usprawiedliwionych, losowych na zapowiadany sprawdzian, powinien go napisać w ciągu dwóch tygodni. Uczeń jest zobowiązany do uzgodnienia z nauczycielem dokładnego terminu zaległego sprawdzianu. Przy dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności ucznia w szkole termin zaległego sprawdzianu ustalany jest indywidualnie z nauczycielem biologii.
10. Jeśli uczeń nie napisał sprawdzianu w wyznaczonym terminie, w dzienniku elektronicznym nauczyciel w miejscu na ocenę wpisuje „nb”. W przypadku gdy uczeń napisze zaległy sprawdzian, nauczyciel wpisuje uzyskaną ocenę w rubryce obok rubryki ze znakiem „nb”.
11. Uczeń ma prawo przystąpić do poprawy sprawdzianu, w ciągu dwóch tygodni od terminu oddania i omówienia sprawdzianu przez nauczyciela. Ocenę uzyskaną w wyniku poprawy sprawdzianu nauczyciel zapisuje w dzienniku elektronicznym. Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu tylko jeden raz.
12. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% zajęć biologii w semestrze i nie ma wystarczającej ilości ocen cząstkowych do wystawienia oceny klasyfikacyjnej, może być nieklasyfikowany na koniec semestru lub na koniec roku szkolnego.
13. Jeśli uczeń chce uzyskać wyższą ocenę roczną niż przewidywana, może napisać pracę poprawkową obejmującą cały zakres materiału obowiązującego w danym roku szkolnym, w ciągu 2 dni od uzyskania informacji o ocenie przewidywanej, po konsultacji z nauczycielem biologii. Szczegółowe zasady ubiegania się o możliwość poprawy przewidywanej oceny regulują zapisy w Statucie.
14. Uczeń w klasie maturalnej ma prawo przystąpić do egzaminu próbnego. Uzyskany wynik nauczyciel zapisuje w % i nie zamienia go na oceny w skali 1-6. Wynik ten nie liczy się do średniej ocen ucznia.

Historia, historia i teraźniejszość

1. Przedmiotowe zasady oceniania (dalej PZO) z historii, historii i teraźniejszości (dalej HiT) są zgodne z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania (dalej WZO) Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Poddębicach.
2. Na początku roku szkolnego uczniowie zostaną poinformowani przez nauczyciela przedmiotu o zakresie wymagań z historii i HiT, obowiązującym w danym roku szkolnym (zakres wiadomości i umiejętności) oraz o sposobie i zasadach oceniania wiedzy i umiejętności.
3. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego przedstawia formy sprawdzania wiadomości i umiejętności oraz kryteria ocen z historii oraz HiT uczniom oraz rodzicom.
4. Uczeń jest oceniany systematycznie przez cały okres nauki. Oceny są wpisywane do dziennika elektronicznego.
5. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców lub prawnych opiekunów.
6. Uczeń ma obowiązek systematycznie przygotowywać się w formie ustnej lub pisemnej z materiału poznanego na każdej lekcji oraz odrabiać zadania domowe.
7. O dokładnym terminie pracy klasowej uczniowie zostaną poinformowani z tygodniowym wyprzedzeniem, jednocześnie zostanie on wpisany do dziennika elektronicznego.
8. Uczeń jest zobowiązany do posiadania podręcznika i prowadzenia zeszytu przedmiotowego w celu udostępniania go nauczycielowi przedmiotu do wglądu.
9. Nauczyciel przedmiotu informuje uczniów i precyzyjnie określa zakres oraz terminy wykonania prac domowych, referatów oraz innych form aktywności.
10. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny z przedmiotu o jeden stopień według zasad zawartych w Statucie Szkoły.

KRYTERIA OCENY

Pomiar osiągnięć ucznia odbywać się będzie według zasad pomiaru dydaktycznego (przy zachowaniu takich właściwości, jak: obiektywizm pomiaru, trafność, rzetelność i obiektywizm punktowania) za pomocą następujących narzędzi:

1. Testów pisemnych z zadaniami:

- otwartymi (rozprawki, krótkiej wypowiedzi, tekstów z luką),
- zamkniętymi (na dobieranie, wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz)
- formy krótkiego wypracowania

2. **Materiałów źródłowych:** ikonograficznych, kartograficznych, statystycznych, tekstów pisanych.

3. **Krótkich sprawdzianów** (kartkówek) obejmujących treści z ostatnich trzech tematów. (nie zawsze 1 lekcja = 1 temat).

4. **Odpowiedzi ustnych** – polegających na sprawdzeniu umiejętności ucznia w zakresie rozumienia problemu, związków przyczynowo-skutkowych, postaw i przekonań.

5. **Aktywności** ucznia na lekcji.

6. **Pracy w grupach** (uwzględniającej samoocenę ucznia).

7. **Prac długoterminowych i krótkich** (np. projektu, port folio, przeczytanej książki, sprawozdania z wycieczki, muzeum, kontaktów społecznych, prac domowych) i uczestnictwa w konkursach. (Realizacja nieobowiązkowa - dla uczniów aspirujących do wyższej oceny).

8. **Matury próbne** – dotyczy rozszerzeń

9. **Diagnozy** - mają charakter orientacyjny.

SKALA PROCENTOWA OCEN ZE SPRAWDZIANÓW PISEMNYCH I INNYCH FORM POMIARU OSIĄGNIĘĆ UCZNIA (tam, gdzie stosowana jest szeroka skala punktowa – np. zadania typu maturalnego):

W zależności od zdobytych punktów uczniowie otrzymują następujące oceny:

100 – 99 % - celujący

98 – 90 % - bardzo dobry

89 – 75 % - dobry

74 – 60 % - dostateczny

59 – 40 % - dopuszczający

39 - 0 % - niedostateczny

I. KRYTERIA OCENY POSZCZEGÓLNYCH FORM AKTYWNOŚCI UCZNIA

Ocenianie będzie dokonywane na podstawie skali obowiązującej w polskim systemie oświaty. Dopuszcza się stosowanie jedynie pełnych ocen. Ocenianie jest jawne, a oceny uzasadniane, uczeń otrzymuje informację zwrotną:

- odpowiedź ustna jest oceniana i omawiana po zakończeniu wypowiedzi,
- wyniki sprawdzianów pisemnych uczniów **są omawiane na lekcji w dniu oddania** (potwierdza to stosowny wpis w temacie lekcji), a następnie **pozostają do wglądu** w archiwum nauczyciela (np. podczas konsultacji, wywiadówki), do końca roku szkolnego. **W szczególnych przypadkach**, uczeń pełnoletni, rodzic lub opiekun prawny mają prawo **wystąpić o uzasadnienie** danej oceny pracy pisemnej (sprawdzian) w **terminie 7 dni roboczych** od momentu wystawienia oceny. Uzasadnienie następuje w trybie (czas i miejsce) uzgodnionym z wnioskodawcą. Rodzice mają prawo zapoznać się z poprawionymi pracami na terenie szkoły w terminie uzgodnionym przez obydwie strony. Na prośbę pisemną rodzica/opiekuna prawnego dopuszcza się możliwość sfotografowania pracy pisemnej ucznia w celu podjęcia dalszego działania dla poprawy osiąganych wyników w nauce.
- wyniki kartkówek są omawiane w dniu oddania, uczniowie mogą zachować pracę dla siebie.

1. Sprawdzian pisemny.

Sprawdzian pisemny obejmujący dział materiału **musi być** zapowiedziany co najmniej na **tydzień przed** jego przeprowadzeniem .

Uczniowie są zobowiązani do uczestnictwa w sprawdzianie w określonym dniu. Nieobecność na sprawdzianie może być usprawiedliwiona chorobą ucznia, **potwierdzoną przez rodziców**

lub lekarza na zasadach określonych w Statucie Szkoły. Uczeń, który z powyższej przyczyny nie może pisać sprawdzianu z całą klasą, **zobowiązany jest w ciągu 2 tygodni** od momentu ustania przyczyny absencji zgłosić się do nauczyciela w celu ustalenia terminu zaliczenia pracy pisemnej. Nauczyciel jest zobowiązany ocenić i udostępnić uczniom sprawdziany i pisemne prace kontrolne w ciągu trzech tygodni, od terminu pisania prac przez ucznia i najpóźniej tydzień przed klasyfikacją

Poprawa oceny niedostatecznej jest dobrowolna i jednorazowa, musi odbyć się w czasie wyznaczonym przez nauczyciela. Uczeń za poprawę otrzymuje ocenę w kategorii oceny poprawianej.

Nieuzasadniona nieobecność ucznia na sprawdzianie pisemnym, nakłada na niego obowiązek napisania sprawdzianu.

Sprawdziany uwzględniają wszystkie poziomy wymagania. Uczeń ma wgląd w kryteria punktacji, dla każdego zadania oraz ogólnej oceny.

Uczeń nieobecny na sprawdzianie, kartkówce lub innej formie sprawdzania wiedzy, otrzymuje zapis w dzienniku „nb.” i ma obowiązek podejść do jego zaliczenia w terminie 2 tygodni od dnia ustania absencji, w terminie ustalonym z nauczycielem.

Jeśli uczeń nie stawia się w wyznaczonym terminie, pisze pracę (np. sprawdzian) na pierwszych zajęciach po ustaniu absencji. W wypadku otrzymanie oceny niedostatecznej, może poprawiać ocenę, zgodnie z indywidualnie ustalonymi z nauczycielem zasadami i terminami.

W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela niesamodzielnej pracy pisemnej, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.

W związku z sytuacją pandemii i koniecznością zachowania szczególnej ostrożności, prace pisemne uczniów podlegają 3 dniowej kwarantannie, co może skutkować przesunięciem umownego 3 tygodniowego terminu oddania prac o kolejne 3 dni.

2. Tekst źródłowy, materiał ikonograficzny, kartograficzny i statystyczny.

Umiejętność analizy wymienionych źródeł informacji historycznej będzie sprawdzana przez udzielanie odpowiedzi na postawione pytania do jednego lub kilku zestawionych w całość problemową materiałów źródłowych.

3. Krótkie sprawdziany (kartkówka).

Sprawdziany 10 – 15- minutowe są obowiązkowe, mogą być niezapowiedziane. Zakres ich treści obejmuje zazwyczaj trzy ostatnie tematy.

4. Odpowiedzi ustne.

Na ocenę odpowiedzi ustnej składają się: jej zawartość merytoryczna, argumentacja, wyrażanie sądów, ich uzasadnianie, stosowanie języka historycznego oraz sposób prezentacji. Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny. Nauczyciel przekazuje uczniowi (na jego prośbę) informacje zwrotną (uzasadnienie) po wystawieniu oceny.

5. Aktywność ucznia na lekcji.

Aktywność ucznia wnosząca istotne wartości do toku lekcji może skutkować otrzymaniem pełnej oceny adekwatnej do wartości wypowiedzi. Brak aktywności ucznia (odmowa aktywnego udziału w zajęciach) skutkuje oceną negatywną.

Za poprawną, cząstkową odpowiedź w toku lekcji (w zależności od trudności problemu) uczniowi może być przyznany plus (+). Za pasywną postawę w czasie lekcji uczeń może dostać minus (-) Trzy minusy - ocena niedostateczna. Uzyskanie określonej przez nauczyciela liczby

plusów lub minusów skutkuje wpisaniem adekwatnej oceny częściowej. Celująca - 5 (+), Bardzo dobra - 4 (+), Dobra - 3 (+)

6. Praca w grupach

Praca w grupach polega na efektywnym współdziałaniu w zespole, planowaniu i ocenianiu własnego uczenia się, skutecznym porozumiewaniu się w różnych sytuacjach, rozwiązywaniu problemów w twórczy sposób oraz efektywnym posługiwaniu się technologią informacyjną. Będzie oceniana przez ucznia - jako element samooceny- oraz przez nauczyciela nadzorującego i sprawdzającego pracę grup, przy uwzględnieniu następujących faz:

- zaangażowania
- badania
- przekształcania
- prezentacji.

7. Prace długoterminowe.

Oceniana będzie samodzielna praca długoterminowa ucznia – jak gromadzenie i dokumentacja różnych źródeł informacji historycznej, czytanie i twórcze wykorzystanie literatury, korzystanie z wiedzy muzealnej, osiągnięcia w konkursach. Za zwycięstwo w konkursie historycznym (szczególnie wojewódzkiego) lub (i) uzyskanie tytułu laureata uczniów otrzyma ocenę celującą na zakończenie roku szkolnego.

Częstotliwość pomiaru jest zależna od klasy i modyfikowana co semestr. W przypadku dłuższych, samodzielnych, wypowiedzi pisemnych lub udokumentowanych źródłowo referatów ustnych, kryteria oceniania tychże odpowiadają tym, które przyjmuje się powszechnie przy ocenianiu prac typu maturalnego. Nauczyciel, w miarę potrzeby, wyjaśnia i precyzuje powyższe zasady.

II. Kryteria wystawiania oceny śródrocznej (ocenie podlegają):

- prace klasowe, testy, sprawdziany
- analiza i interpretacja różnych źródeł informacji historycznej
- krótkie sprawdziany (kartkówki)
- odpowiedzi ustne
- aktywność na lekcji
- praca w grupach
- prace długoterminowe

Ocena celująca (6) Uczeń wykazuje się pełną znajomością faktografii i terminologii historycznej, trafnie sytuuje wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni oraz umie prezentować i uzasadnić własne stanowisko. Samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia historyczne, wysnuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen.

Wobec odmiennych poglądów w historiografii wykazuje postawę krytyczną. Dokonuje integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji oraz własnych doświadczeń, ocen i refleksji. Aktywnie uczestniczy w pracy na lekcjach, w kołach zainteresowań, na zajęciach realizujących treści programowe oraz wykraczające poza program nauczania. Wykazuje duże

zainteresowanie przedmiotem, m.in. poprzez udział w konkursach przedmiotowych i olimpiadzie historycznej. W bardzo wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej.

Ocena bardzo dobra (5) Uczeń w pełni przyswoił wiadomości i umiejętności objęte podstawą programową zakresie chronologii, analizy i interpretacji oraz tworzenia narracji historycznej; potrafi wyjaśnić złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty; poprawnie dokonuje selekcji i hierarchii ważności informacji; wykorzystuje różne źródła wiedzy do interpretacji wydarzeń historycznych; porównuje wiedzę dotyczącą wydarzeń z historii powszechnej z historią Polski; potrafi skorelować ją z wiedzą z pokrewnych przedmiotów; aktywnie uczestniczy w lekcjach; bezbłędnie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań, a także samodzielnie się ich podejmuje; bez trudności i trafnie umiejscawia wydarzenia w czasie i przestrzeni.; wykazuje zainteresowanie problematyką historyczną, samodzielnie poszerza wiedzę,

Ocena dobra (4). Uczeń ma w zakresie wiedzy i umiejętności określonej w podstawie programowej niewielkie braki; umie odtwórczo, ale logicznie formułować oceny i wnioski oraz interpretować fakty i zjawiska historyczne; z drobnymi błędami potrafi je umiejscowić w czasie i przestrzeni; wykazuje aktywność na zajęciach; dobrowolnie podejmuje się stawianych przed nim zadań; formułuje problemy historyczne; poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności i wymagające opanowania umiejętności przewidzianych programem; wykazuje aktywność na lekcjach.

Ocena dostateczna (3) Uczeń wykazuje się znajomością podstawowych wiadomości historycznych, ograniczoną umiejętnością ich analizy przyczynowo - skutkowej. W niewielkim stopniu podejmuje próbę oceny wydarzeń i zjawisk historycznych. W zakresie podstawowym operuje czasem i przestrzenią. Posługuje się przeciętnym językiem i niewielkim zasobem słów.

Ocena dopuszczająca (2). Uczeń mimo wyraźnych luk, błędów i niedociągnięć w nauce potrafi przy wydatnej pomocy nauczyciela opanować wiadomości i umiejętności konieczne, istotne dla dalszego etapu kształcenia; formułuje powierzchowne wnioski i płytkie oceny wydarzeń oraz postaci, wykazuje niewielką znajomość chronologii i terminologii oraz błędnie lokalizuje fakty historyczne w przestrzeni; operuje językiem bardzo prostym, ubogim pod względem leksykalnym.

Ocena niedostateczna (1). Uczeń nie opanował podstawowego materiału rzeczowego i terminologii historycznej, podstawy programowej; w sposób błędny i niedojrzały formułuje oceny i wysnuwa wnioski; nie posiada umiejętności umiejscawiania w czasie i przestrzeni; popełnia poważne błędy chronologiczne. Jego język jest prosty i niekomunikatywny; poziom wiedzy i umiejętności uniemożliwia mu kontynuację nauki na wyższym szczeblu kształcenia.

III. Ocenianie w trybie nauczania zdalnego

1. Zdalne ocenianie ma zastosowanie w czasie określonym.
2. Uczniowie będą nauczycielowi dostarczali prace do oceny przez środki i komunikatory elektroniczne.
3. Niedostarczenie pracy przez ucznia w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, skutkuje wpisaniem oceny niedostatecznej wliczanej do średniej, którą uczeń może poprawić

w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, z uwzględnieniem istniejących okoliczności nauczania zdalnego.

4. Zaległe prace i inne zobowiązania z okresu sprzed nauczania zdalnego, uczeń ma obowiązek dostarczyć na zasadach ustalonych z nauczycielem. Ocenianie ich będzie zgodne z dotychczasowym PZO.

5. Po zakończeniu okresu nauczania zdalnego będą obowiązywały zwykłe PZO.

Sposoby powiadamiania uczniów i ich rodziców o ocenach

1. Bieżące sposoby powiadamiania uczniów (a tym samym ich rodziców lub prawnych opiekunów) o uzyskanych ocenach: wpis do dziennika elektronicznego, spotkania podczas wywiadówek.

2. Ocenianie roczne: na 1 miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem RP nauczyciel informuje ucznia o proponowanej ocenie rocznej z przedmiotu.

3. Proponowana ocena klasyfikacyjna nie może być traktowana jako ocena zagwarantowana ponieważ może ona ulec podwyższeniu lub obniżeniu.

4. W przypadku proponowanej oceny niedostatecznej wychowawca jest zobowiązany do pisemnego powiadomienia o tym fakcie rodziców lub prawnych opiekunów, na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem RP.

Ocenianie ucznia z dysfunkcjami

1. W przypadku osób z różnymi dysfunkcjami PZO uwzględnia możliwość odstępstwa od ustalonych wytycznych zarówno, co do formy prezentacji wyuczonych treści jak również czasu ich eksponowania.

2. Jednakże należy pamiętać o tym, że takie odstępstwo nie zwalnia od obowiązku opanowania przez ucznia treści podstawowych a więc minimalnych określonych w podstawie programowej.

3. W przypadku uczniów, u których stwierdzono w orzeczeniu lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, że konieczne jest dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości ucznia. System oceniania funkcjonuje w oparciu o zalecenia poradni.

Ocenianie uczniów z problemami dyslektycznymi

- indywidualne traktowanie ucznia i stawianie mu wymagań stosownie do jego możliwości,
- w razie potrzeby ocenianie ucznia na podstawie jego wypowiedzi ustnych,
- odpytywanie z materiału podzielonego na fragmenty,
- ocenianie prac pisemnych z pominięciem błędów ortograficznych,
- umożliwienie kilkakrotnego przeczytania tekstu,
- wspólne dokonywanie analizy tekstów źródłowych i z podręcznika oraz informacji na mapach,
- skracanie tekstów, zakreślanie najważniejszych informacji,
- wydłużenie czasu pracy na sprawdzianie pisemnym,
- umożliwienie zapisywania prac pisemnych drukowanymi literami lub na komputerze.

Wskazania do pracy z uczniem z innymi dysfunkcjami W przypadku oceniania ucznia charakteryzującego się zaburzeniami percepcji wzrokowej:

zwracać uwagę należy na:

- trudności z pisanem pomimo dobrych wypowiedzi ustnych,
- kłopoty z zapisem wyrazów w poprawnej formie gramatycznej,
- wolne tempo czytania oraz problem zrozumienia czytanych treści,
- niechęć do czytania tekstów,
- popełnianie błędów przy przepisywaniu tekstów,
- opuszczanie znaków interpunkcyjnych,
- słabą pamięć wzrokową,
- liczne błędy ortograficzne.

W przypadku oceniania ucznia charakteryzującego się zaburzeniami percepcji słuchowej

zwracać uwagę należy na:

- trudności w uczeniu się pamięciowym: pojęcia, daty, ciągi słowne,
- trudności z odróżnianiem podobnych słów,
- nieprawidłową wymowę,
- trudności w rozumieniu tekstu,
- trudności z przyswajaniem materiału faktograficznego.

W przypadku oceniania ucznia charakteryzującego się zaburzeniami orientacji przestrzennej

zwracać uwagę należy na:

- niewłaściwe określanie położenia na mapie,
- problemy z wykonywaniem tabel,
- problemy z odczytywaniem danych statystycznych,
- mylenie kierunku zapisu,
- przestawianie liter,
- przeskakiwanie kierunków,
- trudności ze zrozumieniem treści dotyczących stosunków przestrzenno-czasowych.

1. Cele ogólne oceniania:

- rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu,
- informowanie rodziców (opiekunów prawnych) o postępach, trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

2. Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:

- **zasady obowiązujące w ocenianiu:**
 - obiektywność,
 - jawność.
- **elementy wchodzące w zakres oceny:**
 - umiejętność logicznego łączenia wiedzy geograficznej z wiedzą z innych przedmiotów,
 - aktywność w zakresie wykonywania prac dodatkowych wchodzących w zakres podstawy programowej, jak np. wykonywanie prezentacji multimedialnych dotyczących konkretnych jednostek lekcyjnych lub problemów omawianych na zajęciach, wykonywanie pomocy naukowych,
 - matury próbne – dotyczy rozszerzeń – informacja procentowa,
 - diagnozy – mają charakter orientacyjny.

a) narzędzia kontroli:

- pisemne prace kontrolne – sprawdziany obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela w ciągu 3 tygodni,
- kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne,
- odpowiedzi ustne dotyczące materiału z trzech ostatnich lekcji,
- aktywność ucznia – wypowiedzi podczas lekcji, dyskusje, ćwiczenia dodatkowe, korzystanie z różnych źródeł informacji,
- prace domowe (możliwość sprawdzenia w formie pisemnej),
- prezentacje i projekty.

b) oceny bieżące ustala się wg następującej skali (zgodnie z WZO):

- celujący - 6

- bardzo dobry - 5
- dobry - 4
- dostateczny - 3
- dopuszczający - 2
- niedostateczny - 1

Nie stosuje się przy ocenie znaków „-” lub „+”/

c) sumę punktów uzyskanych podczas pisania sprawdzianów przelicza się na oceny wg następującej skali (zgodnie z WZO):

• niedostateczny	0 % - 29 %
• dopuszczający	30 % - 49 %
• dostateczny	50 % - 74 %
• dobry	75 % - 89 %
• bardzo dobry	90 % - 100 %
• celujący	100 % + zadanie dodatkowe

d) wymagania ogólne na poszczególne oceny:

Ocena celująca

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w bardzo wysokim stopniu wiedzę z zakresu obowiązującego programu nauczania,
- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- wykazuje wyjątkowe zainteresowanie przedmiotem np. poprzez udział w konkursach i olimpiadach geograficznych lub olimpiadach pokrewnych.

Ocena bardzo dobra

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- sprawnie poruszać się w tematyce geograficznej,
- samodzielnie rozwiązywać problemy,
- wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługiwać się poprawnie terminologią geograficzną,
- samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
- przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

Ocena dobra

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania a także potrafi:

- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią geograficzną z nielicznymi potknięciami i błędami,
- sprawnie rozwiązywać zadania geograficzne,
- przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie,
- w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy, kartodiagramy itp.

Ocena dostateczna

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów geograficznych,
- stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
- wykonywanie prostych obliczeń geograficznych,
- wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielne rozwiązywanie elementarnych zadań geograficznych.

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- wskazać elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego.

Ocena niedostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

e) sposoby informowania uczniów:

- na pierwszej godzinie lekcyjnej nauczyciel zapoznaje uczniów z PZO,

- oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych), oparte o opracowane kryteria,
- sprawdziany przechowywane są w szkole do końca danego roku szkolnego.

f) sposoby informowania rodziców (prawnych opiekunów):

- wychowawca na pierwszym zebraniu informuje rodziców o WZO,
- o ocenach częściowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach lub w czasie indywidualnych spotkań,
- rodzice mają wgląd do dziennika elektronicznego, gdzie mogą sprawdzić bieżące oceny swojego dziecka,
- informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana rodzicom zgodnie z procedurą WZO.

g) sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów:

- poprawie podlegają sprawdziany,
- daną ocenę można poprawić tylko raz,
- jeżeli uczeń z poprawy otrzyma ocenę gorszą, to ta gorsza ocena nie jest odnotowywana w dzienniku
- uczeń może systematycznie, na bieżąco poprawić ocenę – zgodnie z WZO (praca klasowa w ciągu 2 tyg),
- w wyjątkowych przypadkach poprawianie może odbywać się za zgodą nauczyciela w terminie późniejszym lub bezpośrednio przed wystawieniem oceny semestralnej lub rocznej,

h) ocena śródroczna i roczna

- na śródroczna opiera się na ocenach częściowych z pierwszego półrocza.
- ocena roczna opiera się na ocenach częściowych z pierwszego i drugiego półrocza oraz na ocenie śródrocznej

i) nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych

- W ciągu semestru uczeń może być raz nieprzygotowany do zajęć (dwa razy w przypadku rozszerzonej podstawy programowej przy min. 3 godzinach zajęć w tygodniu), pod warunkiem, że zgłosi ten fakt nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji. Przez nieprzygotowanie się do lekcji rozumie się: brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.
- Zwolnienie nie dotyczy wcześniej zapowiedzianych sprawdzianów (testów) i kartkówek.
- Uczeń po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności (przynajmniej jeden tydzień) ma prawo zgłosić swoje nieprzygotowanie do zajęć, bez konsekwencji odnotowania tego faktu w dzienniku, podając równocześnie termin nadrobienia zaległości.

j) korzystanie z telefonów i innych urządzeń elektronicznych

Na zajęciach obowiązuje ZAKAZ korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych. W sali geograficznej obowiązuje bezwzględny ZAKAZ rejestrowania/nagrywania obrazu i dźwięku.

k) nauczanie zdalne

- W trakcie nauczania zdalnego obowiązują wszystkie zasady ujęte w PZO z geografii,
- uczeń ma obowiązek uczestniczyć w lekcjach i posiadać sprawny sprzęt (mikrofon itp.) umożliwiający systematyczne korzystanie z lekcji i sprawdzenie jego wiedzy i umiejętności przez nauczyciela przedmiotu.
- Nauczyciel ma prawo postawić ocenę niedostateczną z odpowiedzi, aktywności itp. jeżeli uczeń nie posiada sprawnego mikrofonu.
- Edukacja jest obowiązkowa, brak sprawnego mikrofonu uniemożliwia 100% uczestnictwo ucznia w procesie edukacyjnym

Głównym celem działań dydaktycznych i wychowawczych szkoły jest zapewnienie uczniom możliwości wszechstronnego rozwoju poprzez realizację przez nauczycieli zadań w obszarze nauczania, wychowania oraz rozwijania umiejętności i postaw. Wiedza o społeczeństwie kształtuje postawy uczniów, ich tożsamość osobistą i społeczną, aktywność oraz szacunek dla własnego państwa.

1. Cele ogólne oceniania:

- rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu,
- informowanie rodziców (opiekunów prawnych) o postępach, trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem

2. Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:

- **zasady obowiązujące w ocenianiu:**
 - obiektywność
 - jawność,
- **elementy wchodzące w zakres oceny:**
 - umiejętność logicznego łączenia treści z wiedzy o społeczeństwie z wiedzą z innych przedmiotów
 - aktywność w zakresie wykonywania prac dodatkowych wchodzących w zakres podstawy programowej, jak np. wykonywanie prezentacji multimedialnych dotyczących konkretnych jednostek lekcyjnych lub problemów omawianych na zajęciach.
 - matury próbne – dotyczy rozszerzeń – informacja procentowa
 - diagnozy - mają charakter orientacyjny.

a) narzędzia kontroli:

- pisemne prace kontrolne – sprawdziany obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela w ciągu 3 tygodni,
- kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne – mogą być niezapowiedziane
- odpowiedzi ustne dotyczące materiału z trzech ostatnich lekcji,

- aktywność ucznia – wypowiedzi podczas lekcji, dyskusje, ćwiczenia dodatkowe, korzystanie z różnych źródeł informacji, interpretacja tekstów źródłowych
- prace domowe (możliwość sprawdzenia w formie pisemnej),
- prezentacje i projekty,
- korzystanie z różnych źródeł informacji, interpretacja tekstów źródłowych, pisanie wypracowań opartych o materiały źródłowe oraz wiedzę własną z zajęć i wiedzy potocznej, w tym poprzez rozwiązanie ze zrealizowanymi w pełni aspektami tematu, których ilość jest konkretnie wskazana w poleceniu, oraz o właściwej formie, strukturze i logice wyводу. W razie wskazania mniejszej ilości aspektów – ocena ulega odpowiednio obniżeniu.

b) oceny bieżące ustala się wg następującej skali (zgodnie z WZO):

- celujący - 6
- bardzo dobry - 5
- dobry - 4
- dostateczny - 3
- dopuszczający - 2
- niedostateczny - 1

Nie stosuje się przy ocenie znaków „-” lub „+”/

c) sumę punktów uzyskanych podczas pisania sprawdzianów przelicza się na oceny wg następującej skali (zgodnie z WZO):

• niedostateczny	0 % - 39 %
• dopuszczający	40 % - 59 %
• dostateczny	60 % - 74 %
• dobry	75 % - 89 %
• bardzo dobry	90 % - 100 %
• celujący	100 % + zadanie dodatkowe

d) wymagania ogólne na poszczególne oceny:

Ocena celująca

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania
- wykazuje wyjątkowe zainteresowanie przedmiotem np. poprzez udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych
- posiadał umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji,
- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- samodzielnie formułuje wzorowe pod względem merytorycznym i językowym wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat,

- doskonale zna szeroką terminologię przedmiotową i swobodnie się nią posługuje,
- formułuje własne opinie i sądy, które potrafi prawidłowo i przekonująco uzasadnić
- bierze udział w konkursach
- posiada szczegółową wiedzę z całego zakresu obowiązującego programu nauczania

Ocena bardzo dobra

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- sprawnie poruszać się w tematyce wiedzy o społeczeństwie,
- samodzielnie rozwiązywać problemy,
- wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługiwać się poprawnie terminologią przedmiotową,
- samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
- w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

Ocena dobra

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania a także potrafi:

- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią przedmiotu z nielicznymi potknięciami i błędami,
- sprawnie rozwiązywać zadania problemowe,
- samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w formie diagramów, wykresów i tabel oraz interpretuje rysunki satyryczne

Ocena dostateczna

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów z wiedzy o społeczeństwie, pozwalające mu na rozumienie najważniejszych zagadnień,
- stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
- samodzielne formułowanie schematyczne wypowiedzi ustnych i pisemnych,

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- wiedzę ucznia charakteryzują znaczne braki, ale nie uniemożliwia mu to opanowanie
- wiadomości w dalszej edukacji,
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów,

Ocena niedostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów,
- nie zna podstawowej terminologii przedmiotu,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia
- podstawowej wiedzy i umiejętności.

e) sposoby informowania uczniów:

- na pierwszej godzinie lekcyjnej nauczyciel zapoznaje uczniów z PZO,
- oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych), oparte o opracowane kryteria,
- sprawdziany przechowywane są w szkole do końca danego roku szkolnego.

f) sposoby informowania rodziców (prawnych opiekunów):

- wychowawca na pierwszym zebraniu informuje rodziców o WZO,
- o ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach lub w czasie indywidualnych spotkań,
- rodzice mają wgląd do dziennika elektronicznego, gdzie mogą sprawdzić bieżące oceny swego dziecka,
- informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana rodzicom zgodnie z procedurą WZO.

g) sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów:

- poprawie podlegają sprawdziany
- daną ocenę można poprawić tylko raz,
- jeżeli uczeń z poprawy otrzyma ocenę gorszą, to ta słabsza nie jest odnotowywana w dzienniku

- uczeń może systematycznie, na bieżąco poprawić ocenę – zgodnie z WZO (praca klasowa w ciągu 2 tyg),
- w wyjątkowych przypadkach poprawianie może odbywać się za zgodą nauczyciela w terminie późniejszym lub bezpośrednio przed wystawieniem oceny semestralnej lub rocznej,

h) ocena śródroczna i roczna

- na śródroczna opiera się na ocenach cząstkowych z pierwszego półrocza.
- ocena roczna opiera się na ocenach cząstkowych z pierwszego i drugiego półrocza oraz na ocenie śródrocznej

i) nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych

- w ciągu semestru uczeń może być raz nieprzygotowany do zajęć (uczeń może dwa razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji w sytuacji, gdy rozszerza podstawą programową i ma min 3 godziny zajęć przedmiotu w tygodniu), pod warunkiem, że zgłosi ten fakt nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji. Przez nieprzygotowanie się do lekcji rozumie się: brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.
- zwolnienie nie dotyczy wcześniej zapowiedzianych sprawdzianów (testów) i kartkówek.
- uczeń po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności (przynajmniej jeden tydzień) ma prawo zgłosić swoje nieprzygotowanie do zajęć, bez konsekwencji odnotowania tego faktu w dzienniku, podając równocześnie termin nadrobienia zaległości.

j) korzystanie z telefonów i innych urządzeń elektronicznych

Na zajęciach obowiązuje ZAKAZ korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych, obowiązuje bezwzględny ZAKAZ rejestrowania/nagrywania obrazu i dźwięku

k) nauczanie zdalne

- W trakcie nauczania zdalnego obowiązują wszystkie zasady ujęte w PZO z wiedzy o społeczeństwie,
- uczeń ma obowiązek uczestniczyć w lekcjach i posiadać sprawny sprzęt (mikrofon itp.) umożliwiający systematyczne korzystanie z lekcji i sprawdzenie jego wiedzy i umiejętności przez nauczyciela przedmiotu.
- Nauczyciel ma prawo postawić ocenę niedostateczną z odpowiedzi, aktywności itp. jeżeli uczeń nie posiada sprawnego mikrofonu.
- Edukacja jest obowiązkowa, brak sprawnego mikrofonu uniemożliwia 100% uczestnictwo ucznia w procesie edukacyjnym

1. Cele ogólne oceniania:

- rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu,
- informowanie rodziców (opiekunów prawnych) o postępach, trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

2. Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:**a) zasady obowiązujące w ocenianiu:**

- obiektywność
- jawność,

b) elementy wchodzące w zakres oceny:

- ilość i jakość wiadomości,
- stosunek do przedmiotu,
- umiejętność logicznego łączenia wiedzy fizycznej z wiedzą z innych przedmiotów
- aktywność w zakresie wykonywania prac dodatkowych wchodzących w zakres podstawy programowej, jak np. wykonywanie prezentacji multimedialnych dotyczących konkretnych jednostek lekcyjnych lub problemów omawianych na zajęciach.
- matury próbne – dotyczy rozszerzeń – informacja procentowa
- diagnozy - mają charakter orientacyjny.

c) narzędzia kontroli:

- pisemne prace kontrolne – sprawdziany obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela w ciągu 3 tygodni,
- kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne – mogą być niezapowiedziane gdyż fizyka jest przedmiotem egzaminacyjnym,
- odpowiedzi ustne dotyczące materiału z trzech ostatnich lekcji,

- aktywność ucznia – wypowiedzi podczas lekcji, dyskusje, ćwiczenia dodatkowe, korzystanie z różnych źródeł informacji, interpretacja tekstów źródłowych
- prace domowe (możliwość sprawdzenia w formie pisemnej),
- prezentacje i projekty,
- udział w konkursach i olimpiadach:

d) oceny bieżące ustala się wg następującej skali (zgodnie z WZO):

- celujący - 6
- bardzo dobry - 5
- dobry - 4
- dostateczny - 3
- dopuszczający - 2
- niedostateczny - 1

Nie stosuje się przy ocenie znaków „-” lub „+”/

e) sumę punktów uzyskanych podczas pisania sprawdzianów przelicza się na oceny wg następującej skali (zgodnie z WZO):

- niedostateczny 0 % - 29 %
- dopuszczający 30 % - 49 %
- dostateczny 50 % - 74 %
- dobry 75 % - 89 %
- bardzo dobry 90 % - 95 %
- celujący 100 %+ zadanie dodatkowe

f) wymagania ogólne na poszczególne oceny:

Ocena celująca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który:

- opanował w bardzo wysokim stopniu wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania
- wyróżnia się szeroką, samodzielnie zdobytą wiedzą, wykazuje wyjątkowe zainteresowanie przedmiotem np. poprzez udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych
- posiadał umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji,
- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- opanował wszystkie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy różnych zjawisk,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- planuje i bezpiecznie przeprowadza eksperymenty fizyczne,

- osiąga sukcesy konkursach i olimpiadach fizycznych i technicznych znacznie wyższego niż szkolny.

Ocena bardzo dobra

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność i bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- planuje i bezpiecznie przeprowadza eksperymenty fizyczne,
- rozwiązuje zadania o dużym stopniu trudności..

Ocena dobra

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania a także potrafi:

- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią przedmiotu z nielicznymi potknięciami i błędami,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- bezpiecznie wykonuje doświadczenia fizyczne,
- sprawnie przekształca wzory i równania,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności,
- korzysta z wykresów, tablic i innych źródeł informacji,

Ocena dostateczna

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- korzysta z pomocą nauczyciela z różnych źródeł informacji,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności przy rozwiązywaniu typowych zadań i problemów,
- z pomocą nauczyciela przekształca wzory i równania,
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.

Ocena niedostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, które są niezbędne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi z pomocą nauczyciela przekształcać wzorów i równań,
- nie potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązywać zadań o niewielkim stopniu trudności,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

g) sposoby informowania uczniów:

- na pierwszej godzinie lekcyjnej nauczyciel zapoznaje uczniów z PZO,
- oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych), oparte o opracowane kryteria,
- sprawdziany przechowywane są w szkole do końca danego roku szkolnego.

h) sposoby informowania rodziców (prawnych opiekunów):

- wychowawca na pierwszym zebraniu informuje rodziców o WZO,
- o ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach lub w czasie indywidualnych spotkań,
- rodzice mają wgląd do dziennika elektronicznego, gdzie mogą sprawdzić bieżące oceny swego dziecka,
- informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana rodzicom zgodnie z procedurą WZO.

i) sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów:

- poprawie podlegają sprawdziany i kartkówki

- daną ocenę można poprawić tylko raz,
- uczeń może systematycznie, na bieżąco poprawić ocenę – zgodnie z WZO (praca klasowa w ciągu 2 tyg),
- w wyjątkowych przypadkach poprawianie może odbywać się za zgodą nauczyciela w terminie późniejszym lub bezpośrednio przed wystawieniem oceny śródrocznej lub rocznej,

j) ocena śródroczna i roczna

- na śródroczna opiera się na ocenach cząstkowych z pierwszego półrocza.
- ocena roczna opiera się na ocenach cząstkowych z pierwszego i drugiego półrocza oraz na ocenie śródrocznej

k) nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych

- W ciągu semestru uczeń może być raz nieprzygotowany do zajęć (uczeń może dwa razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji w sytuacji, gdy rozszerza podstawą programową i ma min 3 godziny zajęć przedmiotu w tygodniu), pod warunkiem, że zgłosi ten fakt nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji. Przez nieprzygotowanie się do lekcji rozumie się: brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji. Każde następne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną, niepodlegającą poprawie.
- Zwolnienie nie dotyczy wcześniej zapowiedzianych sprawdzianów (testów) i kartkówek.
- Uczeń po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności (przynajmniej jeden tydzień) ma prawo zgłosić swoje nieprzygotowanie do zajęć, bez konsekwencji odnotowania tego faktu w dzienniku, podając równocześnie termin nadrobienia zaległości.

l) korzystanie z telefonów i innych urządzeń elektronicznych

- Na zajęciach obowiązuje ZAKAZ korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych, obowiązuje bezwzględny ZAKAZ rejestrowania/nagrywania obrazu i dźwięku.

m) nauczanie zdalne

- W trakcie nauczania zdalnego obowiązują wszystkie zasady ujęte w PZO z fizyki,
- uczeń ma obowiązek uczestniczyć w lekcjach i posiadać sprawny sprzęt (mikrofon itp.) umożliwiający systematyczne korzystanie z lekcji i sprawdzenie jego wiedzy i umiejętności przez nauczyciela przedmiotu.
- Nauczyciel ma prawo postawić ocenę niedostateczną z odpowiedzi, aktywności itp. jeżeli uczeń nie posiada sprawnego mikrofonu.
- Edukacja jest obowiązkowa, brak sprawnego mikrofonu uniemożliwia 100% uczestnictwo ucznia w procesie edukacyjnym

Przedmiotowe zasady oceniania w szkole ponadpodstawowej zostały opracowane na podstawie:

- podstawy programowej,
- rozporządzenia MEN w sprawie oceniania uczniów,
- Statutu Szkoły,
- programu nauczania.

I. Zasady oceniania

1. Ocenianie przedmiotowe osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiedzy i umiejętności w stosunku do wymagań podstawy programowej oraz formułowaniu oceny
2. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w nauce, pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy
4. Dostarczenie rodzicom(opiekunom) informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia
5. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej

II. Cele oceniania

1. Diagnoza
2. Informacja o efektywności procesu nauczania i postępach uczniów
3. Upowszechnianie stopnia opanowania podstawy programowej
4. Ewaluacja programów nauczania.

III. Przedmiotowe zasady oceniania:

1. Przedmiotowe zasady oceniania uwzględniają zapisy w Statucie Szkoły Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania
2. PZO obejmuje ocenę wiadomości, umiejętności, rozwiązywania zadań typowych i nietypowych oraz aktywność uczniów na lekcji
3. Ocenianiu podlegają:
 - wypowiedzi ustne (trzy ostatnie lekcje)
 - sprawdziany pisemne przeprowadzane na koniec działu, zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej
 - kartkówki (trzy ostatnie lekcje)
 - aktywność (trzy + ocena bardzo dobra)
 - prace domowe

IV. Ocenianie uczniów:

ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- w sposób bezbłędny posługuje się wiedzą w zakresie podstawy programowej
- stosuje wiedzę i umiejętności w sytuacjach nietypowych
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk
- proponuje rozwiązania nietypowe
- wykazuje wyjątkowe zainteresowanie przedmiotem, m.in. poprzez udział w konkursach chemicznych

ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności podstawy programowej
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach
- wykazuje dużą samodzielność i bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji: układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień, podręczników naukowych, internetu
- planuje i bezpiecznie przeprowadza doświadczenia chemiczne
- biegle pisze i uzgadnia równania reakcji chemicznych oraz samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o wyższym stopniu trudności

ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności podstawy programowej
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w typowych sytuacjach
- korzysta z różnych źródeł informacji: układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień, podręczników naukowych, Internetu
- bezpiecznie przeprowadza doświadczenia chemiczne
- zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych
- samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności

ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności podstawy programowej
- z pomocą nauczyciela stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w typowych sytuacjach
- z pomocą nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji: układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień, podręczników naukowych, Internetu
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie przeprowadza doświadczenia chemiczne
- z pomocą nauczyciela zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych
- z pomocą rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności

ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje bardzo proste eksperymenty chemiczne, zapisuje proste wzory chemiczne i proste równania reakcji
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudnościach

ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, które są konieczne do dalszego kształcenia
- nie potrafi, nawet z pomocą nauczyciela, napisać prostych wzorów chemicznych i prostych równań chemicznych
- nie potrafi bezpiecznie posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi

Sprawdziany są oceniane zgodnie z zasadami:

% punktów	ocena
100	celująca
81-99	bardzo dobra
71-80	dobra
56-70	dostateczna
40-55	dopuszczająca

Edukacja dla bezpieczeństwa

Cele edukacyjne:

- wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności niezbędne do racjonalnego i skutecznego działania i współdziałania w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia, życia, mienia i środowiska,
- przygotowanie do uczestnictwa w przedsięwzięciach o charakterze obronnym i społecznym,
- doskonalenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy w przypadkach zagrożenia zdrowia i życia człowieka,
- kształtowanie odpowiednich postaw obywatelskich oraz przygotowanie młodzieży do świadomego i aktywnego uczestnictwa w działaniach związanych z obronnością kraju,
- rozwijanie umiejętności komunikowania się, pracy w grupie,
- kształcenie otwartości i wrażliwości na potrzeby innych.

Ogólne kryteria oceniania na poszczególne oceny

Ustala się następujące kryteria ocen:

a) celujący otrzymuje uczeń, który:

- opanował w bardzo wysokim stopniu treści i umiejętności określone w podstawie programowej,
- inicjuje dyskusje na określony temat,
- przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć,
- systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się nimi z grupą,
- odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych działań,
- wyraża własny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień,
- argumentuje własne poglądy,
- wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem, m.in. poprzez udział w konkursach i projektach z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa.

b) **bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:**

- sprawnie korzysta z wszystkich dostępnych źródeł informacji,
- samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela,
- bezbłędnie wykonuje działania ratownicze, koryguje błędy kolegów, odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze,
- sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania umie pokierować grupą rówieśników,
- opanował wszystkie treści programu i sprawnie wykorzystuje wiedzę z innych przedmiotów do wykonywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa.

c) dobry otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji,
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo – skutkowych,
- samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności,
- podejmuje wybrane zadania dodatkowe,
- poprawnie wykonuje działania ratownicze, umie dobrać sprzęt i środki ratownicze do rodzaju obrażenia/zranienia.

d) dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji,
- samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć,
- przejawia przeciętną aktywność,
- potrafi podjąć działania podnoszące własne bezpieczeństwo,
- opanował podstawowe treści programu, pozwalające na podejmowanie działań ratowniczych i zabezpieczających.

e) dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- z pomocą nauczyciela wykonuje proste zadania,
- opanował elementarne umiejętności z zakresu przedmiotu,
- wiedzy, ma braki w ale opanował elementarne umiejętności.

f) **niedostateczny otrzymuje uczeń, który:**

- pracuje niesystematycznie i nie wykazuje zainteresowania przedmiotem, nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- nie potrafi udzielić odpowiedzi, rozwiązać zadania nawet przy pomocy nauczyciela, nie wywiązuje się z zadań zleconych w grupach i prac zadanych do domu,
- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej

Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

a) **Odpowiedź ustna** – obejmuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji; w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu. Odpowiedź oceniana jest pod względem rzeczowości, prezentowania wypowiedzi i posługiwania się językiem przedmiotu, stosowania odpowiedniej argumentacji podczas dyskusji.

b) **Kartkówka** – obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji i nie wymaga wcześniejszego zapowiadania.

c) **Sprawdzian (test)** – odpowiedź pisemna z określonej wcześniej partii materiału lub działu, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany mogą zawierać dodatkowe pytania na ocenę celującą.

d) Inne:

- zadanie domowe,
- ocena ćwiczenia praktycznego wykonanego przez ucznia,
- prace dodatkowe,
- prezentacje, referaty itp.

Skala procentowa stosowana w ocenie sprawdzianów i kartkówek:

95% – 100% – ocena celująca

88% – 94% – ocena bardzo dobra

76% – 87% – ocena dobra

55% – 75% – ocena dostateczna

40% – 54% – ocena dopuszczająca

< 40% – ocena niedostateczna

Inne postanowienia:

1. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną ze sprawdzianu ustala termin i sposób poprawy oceny.
2. Uczeń nieobecny na sprawdzianie z przyczyn usprawiedliwionych ustala termin zaliczenia – nie później jednak jak 2 tygodnie po ustaniu przyczyny nieobecności.
3. Kartkówki nie są zapowiadane i przeprowadzane z trzech ostatnich lekcji.
4. Odpowiedź ustna obejmuje trzy ostatnie lekcje.
5. Uczeń jest zobowiązany do systematycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
6. Uczeń ma prawo do jednokrotnego w ciągu semestru zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji.
7. Wszystkie inne zasady i wymagania nie ujęte w PZO obowiązują wg zasad ujętych w WZO.

Filozofia

I. Cele ogólne oceniania z filozofii.

1. Rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych.
2. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć w nauce i postępach w tym zakresie.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu.
4. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.

II. Cele szczegółowe oceniania z filozofii.

1. znajomość i rozumienie pojęć filozoficznych;
2. znajomość i rozumienie poglądów poszczególnych filozofów i szkół filozoficznych;
3. analizowania problemów filozoficznych oraz poglądów
4. pracy z tekstem źródłowym i jego interpretacja,
5. rozwijanie umiejętności logicznego myślenia.

III. INFORMACJE OGÓLNE

1. Na pierwszej lekcji z filozofii w każdym roku szkolnym uczniowie są zapoznawani z Zasadami Wewnątrzszkolnego Oceniania i Przedmiotowymi Zasadami Oceniania z Filozofii.
2. Nauczyciel ma prawo do sprawdzenia wiadomości i umiejętności uczniów w formie pisemnej oraz ustnej na każdej lekcji.
3. Oceny są jawne dla uczniów i rodziców.
4. Na ocenę śródroczną i roczną uczeń pracuje przez cały rok.
5. Uczeń ma obowiązek przystąpić do wszystkich zapowiedzianych prac pisemnych w wyznaczonym przez nauczyciela terminie.
5. Wszystkie prace klasowe i sprawdziany muszą zostać zapowiedziane wpisem w dzienniku elektronicznym z przynajmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
6. Uczeń ma prawo znać zakres treści i umiejętności objętych pracą klasową.

7. Jeżeli uczeń nie pisał pracy kontrolnej z przyczyn losowych, to ma obowiązek ustalić z nauczycielem przedmiotu termin i napisać ją w ciągu tygodnia od dnia powrotu do szkoły.
8. Jeżeli uczeń z poprawy pracy klasowej otrzymał ocenę niedostateczną, oceny tej nie wpisuje się obok oceny niedostatecznej.
9. Wszystkie prace pisemne są sprawdzane według skali punktowej, a punkty przeliczane na oceny zgodnie z poniższą skalą procentową:

98% - celujący

90% - bardzo dobry

80% - dobry

60% - dostateczny

40% - dopuszczający

poniżej 40% - niedostateczny

10. Krótkie prace pisemne (kartkówki) i ustne odpowiedzi uczniów, obejmujące bieżący materiał lekcyjny (trzy ostatnie omówione przez nauczyciela lekcje), mogą być przeprowadzane na bieżąco, bez wcześniejszej zapowiedzi. Oceny z kartkówek nie podlegają poprawie. Kartkówka może być stosowana wobec jednego lub kilku uczniów a także całej klasy.
11. Oceny niedostateczne z odpowiedzi ustnej uczeń może poprawić w terminie ustalonych z nauczycielem.
12. Nauczyciel jest zobowiązany ocenić, omówić i udostępnić uczniom sprawdziany i pisemne prace kontrolne w ciągu trzech tygodni od momentu ich przeprowadzenia.
13. Prace klasowe oraz zapowiedziane kartkówki są obowiązkowe.
14. Nieprzygotowanie do zajęć, brak zadania domowego lub podręcznika z zeszytem ćwiczeń uczeń zobowiązany jest zgłosić nauczycielowi na początku lekcji.
15. Uczeń może w ciągu semestru zgłosić jeden raz nieprzygotowanie do zajęć nie podając przyczyny.
16. W ciągu semestru ocenie podlegają także:
 - prace domowe
 - praca na lekcji, aktywność
 - projekty, prezentacje wykonane przez uczniów
 - praca w grupie
 - udział w różnych formach debat i dyskusji
 - udział w konkursach lub olimpiadach
17. W przypadku co najmniej tygodniowej usprawiedliwionej nieobecności uczeń obowiązany jest do nadrobienia i uzupełnienia zaległości w ciągu siedmiu dni od dnia powrotu do szkoły.

18. Uczeń, który uzyskał ocenę semestralną niedostateczną może ją poprawić w ciągu trwania drugiego semestru (szczegóły poprawy ustala nauczyciel). Jeżeli uczeń poprawi ocenę niedostateczną z pierwszego semestru oraz w drugim semestrze roku szkolnego uzyska oceny pozytywne, na koniec roku szkolnego uzyskuje ocenę pozytywną.
19. Uczeń, który na koniec roku szkolnego uzyskał ocenę niedostateczną ma prawo do egzaminu poprawkowego.

Kryteria wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- Wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem, m.in. poprzez udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych,
- w bardzo wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z danego przedmiotu, określone programem nauczania;
- w sposób swobodny używa pojęć i terminów filozoficznych
- samodzielnie i krytycznie podejmuje próby filozoficzne i analizuje teksty źródłowe
- jest bardzo aktywny i zaangażowany w przedmiot

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje poznane terminy i pojęcia filozoficzne,
- samodzielnie i krytycznie stawia pytania do tekstu źródłowego,
- prezentuje i potrafi obronić własne stanowisko,
- nie popełnia błędów logicznych, umiejętnie interpretuje teksty źródłowe,
- jest aktywny i zaangażowany w przedmiot

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- posiada niewielkie braki w nauczanych treściach ,
- posługuje się pojęciami i terminami filozoficznymi,
- stawia pytania do tekstów źródłowych,
- samodzielnie zestawia i prezentuje wiadomości,
- jest aktywny i zaangażowany w tok lekcji

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- zna podstawowe terminy i pojęcia filozoficzne,
- fragmentarycznie opanował omawiany materiał,
- stawia samodzielnie pytania do tekstu,
- zabiera głos w dyskusjach,
- jest średnio zaangażowany w przedmiot

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- zna podstawowe pojęcia i terminy filozoficzne,
- wykazuje brak podstawowej umiejętności kojarzenia faktów i zjawisk,
- formułuje powierzchowne wnioski i płytkie oceny,
- operuje językiem prostym, wykonuje zadania z pomocą nauczyciela,
- nie zabiera głosu w dyskusjach

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie zna podstawowych terminów i pojęć filozoficznych,
- posiada duże braki w wiadomościach i umiejętnościach,
- nie potrafi samodzielnie postawić pytania do tekstu źródłowego,
- nie angażuje się w przedmiot,
- nie spełnia kryteriów wymagań na ocenę dopuszczającą

I. Ogólne zasady oceniania.

Podstawowym celem systemu oceniania z wiedzy z podstaw przedsiębiorczości jest motywowanie ucznia do samodzielnego rozwoju i aktywności pozwalającej poznać mu jego własny potencjał intelektualny i zdolności, pomoc w kształtowaniu pozytywnej samooceny poprzez docenianie jego wysiłku i umiejętności oraz weryfikacja wiedzy przez umiejętność praktycznego stosowania jej w życiu.

Ocenianie na zajęciach podstaw przedsiębiorczości wykracza jednak poza aspekty dydaktycznego, powinno mieć również wymiar społeczno – wychowawczy, ponieważ ze względu na specyfikę przedmiotu, system oceniania ma za zadanie:

- wyzwać w uczniach postawy przedsiębiorcze,
- motywować uczniów do aktywnego udziału w zajęciach,
- uwzględniać wszelkie przejawy twórczej aktywności ucznia w pracach na rzecz klasy, szkoły oraz środowiska lokalnego,
- zachęcać do takich zachowań interpersonalnych, które polegają na respektowaniu uczuć, opinii i praw innych osób, przy jednoczesnym wyrażaniu własnego zdania w sposób bezpośredni, stanowczy i uczciwy.

II. Cele edukacyjne przedmiotu:

- przygotowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym i gospodarczym,
- zapoznanie z rolą państwa w gospodarce rynkowej,
- kształcenie postaw rzetelnej pracy i przedsiębiorczości,
- zapoznanie z podstawowymi zasadami podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- poznanie zasad funkcjonowania gospodarki rynkowej.

III. Obszary oceniania:

a) Wiedza i umiejętności:

- stopień zrozumienia pojęć i zjawisk społeczno-gospodarczych,
- sposób prowadzenia rozmów,
- stosowanie wiedzy ekonomicznej w sytuacjach praktycznych,

b) Współpraca w zespole,

c) Styl pracy ucznia:

- samodzielność pracy,

- pomysłowość i inwencja twórcza,
- systematyczność,
- estetyka wykonania i forma prezentacji wyników pracy,
- aktywność w konkursach i olimpiadach,

d) Samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości.

IV. Formy pracy podlegające ocenie:

Uczeń na lekcji oceniany będzie za pomocą następujących narzędzi:

a) prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności:

- sprawdziany – zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem obejmujące daną partię materiału, z odpowiednią adnotacją w dzienniku,
- kartkówki – obejmujące materiał z jednej, dwóch lub trzech lekcji,

b) odpowiedzi ustne – polegających na sprawdzeniu umiejętności ucznia w zakresie rozumienia problemu, związków przyczynowo-skutkowych, postaw i przekonań, obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji;

c) aktywność na lekcji,

d) zadania domowe, prezentacje,

e) prace dodatkowe - referat w połączeniu z prezentacją multimedialną (jako alternatywna możliwość dla ucznia zdobycia dodatkowej oceny),

f) udział w konkursach i olimpiadach.

V. Skala ocen prac pisemnych procentowo:

0 - 39 % - niedostateczny

40 – 59 % - dopuszczający

60 – 74 % - dostateczny

75 – 89 % - dobry

90 – 100 % - bardzo dobry

100 % - dodatkowe zadania – celujący

Wobec uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych nauczyciel, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosowuje stopień trudności zadań oraz kryteria ocen do możliwości uczniów.

VI. Dodatkowe ustalenia:

- uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji 1 raz w semestrze bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej,
- za aktywność na lekcjach uczeń otrzymuje plusy lub minusy. W przypadku trzech plusów, uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, a w przypadku dwóch plusów – ocenę dobrą, wstawianą do dziennika pod koniec każdego semestru,
- ocenę śródroczną i roczną ustala się na podstawie ocen cząstkowych.

VII. Wymagania edukacyjne i warunki uzyskania poszczególnych ocen:

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował elementarnych treści edukacyjnych zawartych w podstawie programowej, których zrozumienie jest użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności ucznia. Nie uczestniczył aktywnie w pracach podczas zajęć lekcyjnych. Jego postawa jest zaprzeczeniem zachowań przedsiębiorczych (np. dezorganizacja pracy zespołu, nie respektowanie uczuć i praw innych osób, niska frekwencja na zajęciach).

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował te treści kształcenia, które są użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności ucznia i charakteryzują się niewielkim stopniem złożoności. Jego aktywność na zajęciach była sporadyczna. Zbyt rzadko jego zachowania interpersonalne miały charakter zachowań przedsiębiorczych.

Ocena dostateczna

Uczeń opanował materiał przewidziany podstawą programową w stopniu fragmentarycznym i wyrywkowym, ale może go wykorzystać w wielu sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych. Uczestniczył aktywnie w pracach na zajęciach z przedmiotu, a jego zachowania mają często charakter zachowań przedsiębiorczych.

Ocena dobra

Uczeń opanował większość treści edukacyjnych zawartych w podstawie programowej przedsiębiorczości, istotnych w strukturze treści przedmiotowych. Uczeń aktywnie uczestniczył w zajęciach wykonując różne prace zarówno indywidualnie jak i w zespole. Reprezentuje zachowania przedsiębiorcze w kontaktach interpersonalnych, nie tylko podczas zajęć edukacyjnych.

Ocena bardzo dobra

Uczeń w pełni przyswoił wiadomości objęte podstawą programową. Wykazuje zainteresowanie przedmiotem uczestnicząc w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach. Potrafi zastosować posiadaną wiedzę w rozwiązywaniu sytuacji

problemowych, odległych od bezpośredniej użyteczności w działalności szkolnej i pozaszkolnej ucznia. Potrafi nie tylko analizować i rozwiązywać złożone problemy w sposób samodzielny, ale także prezentować wyniki swojej pracy. Jego zachowania interpersonalne mają charakter zachowań przedsiębiorczych.

Ocena celująca

Uczeń opanował w bardzo wysokim stopniu wiadomości i umiejętności, które obejmują obowiązującą podstawę programową, są rozległe twórczo i naukowo. Rozwiązuje zadania problemowe samodzielnie, przy wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy i posiadanych umiejętności, często w sposób niekonwencjonalny. W swoich zachowaniach prezentuje postawę kreatywną i przedsiębiorczą. Wykazuje wyjątkowe zainteresowanie przedmiotem np. poprzez udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

Informatyka

1. Nauczyciel ma prawo do sprawdzenia wiadomości i umiejętności uczniów w formie pisemnej oraz ustnej na każdej lekcji.
2. Oceny są jawne dla uczniów i rodziców.
3. Na ocenę śródroczną i roczną uczeń pracuje przez cały rok.
4. Praca klasowa (całogodzinna, sprawdzająca umiejętności praktyczne) powinna być zapowiedziana na tydzień przed każdą pracą kontrolną.
5. Uczniowie mają prawo znać zakres treści i umiejętności objętych pracą klasową.
6. Praca kontrolna z praktycznych umiejętności przy komputerze (20 minutowa) może obejmować zakres trzech ostatnich lekcji i nie musi być zapowiadana.
7. Jeżeli uczeń nie napisał pracy kontrolnej z przyczyn losowych, to ma obowiązek ustalić z nauczycielem przedmiotu termin i napisać ją w ciągu tygodnia od dnia powrotu do szkoły.
8. Uczeń zobowiązany jest do przystąpienia do wszystkich prac klasowych.
9. Poprawa prac klasowych jest dobrowolna i powinna odbywać się w ciągu dwóch tygodni od otrzymania oceny.
10. Ocena z poprawy pracy klasowej wpisywana jest obok oceny niedostatecznej.
11. Uczeń, który nie poprawił oceny traci prawo do następnych poprawek. Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną z danego sprawdzianu jeden raz.
12. Wszystkie prace pisemne są sprawdzane według skali punktowej, a punkty przeliczane na oceny zgodnie z poniższą skalą procentową:
 - 100% - CELUJĄCY**
 - 90% - BARDZO DOBRY**
 - 80% - DOBRY**
 - 60% - DOSTATECZNY**
 - 50% - DOPUSZCZAJĄCY**
 - 49%-0% - NIEDOSTATECZNY**
13. Krótkie sprawdziany pisemne (kartkówki) i ustne odpowiedzi uczniów, krótkie sprawdziany praktycznej wiedzy przy komputerze obejmujące bieżący materiał lekcyjny (trzy ostatnie omówione przez nauczyciela lekcje), mogą być przeprowadzane na bieżąco, bez wcześniejszej zapowiedzi. Oceny z kartkówek nie podlegają poprawie. Kartkówka może być stosowana wobec jednego lub kilku uczniów a także całej klasy.
14. Oceny niedostateczne z odpowiedzi ustnej lub pisemnej uczeń może poprawić w terminie ustalonym z nauczycielem.

15. Nauczyciel jest zobowiązany ocenić, omówić i udostępnić uczniom sprawdziany i pisemne prace kontrolne w ciągu dwóch tygodni od momentu ich przeprowadzenia.
16. Prace klasowe oraz zapowiedziane kartkówki czy prace kontrolne są obowiązkowe. Zgłoszenie nieprzygotowania nie zwalnia ucznia od ich pisania.
17. Nieprzygotowanie do zajęć uczeń zobowiązany jest zgłosić nauczycielowi na początku lekcji.
18. Uczeń może być jeden raz w semestrze nieprzygotowany do zajęć nie podając przyczyny.
19. W ciągu semestru ocenie podlegają także:
 - prace domowe
 - praca na lekcji, aktywność
 - projekty wykonywane przez ucznia
 - wypowiedzi pisemne i ustne
20. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji, jest nieklasyfikowany z przedmiotu.
21. W przypadku co najmniej tygodniowej usprawiedliwionej nieobecności uczeń zobowiązany jest do nadrobienia zaległości w ciągu siedmiu dni od dnia powrotu do szkoły.
22. Uczeń, który uzyskał ocenę semestralną niedostateczną może ją poprawić w ciągu trwania drugiego semestru (szczegóły poprawy ustala nauczyciel). Jeżeli uczeń poprawi ocenę niedostateczną z pierwszego semestru oraz w drugim semestrze roku szkolnego uzyska oceny pozytywne, na koniec roku szkolnego uzyskuje ocenę pozytywną
23. Uczeń, który na koniec roku szkolnego uzyskał ocenę niedostateczną ma prawo do egzaminu poprawkowego (kwestię tę rozstrzyga WZO)
24. Ocena roczna/ śródroczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, a przy wystawianiu oceny rocznej brana jest pod uwagę ocena wystawiona na pierwsze półrocze.

Zakres wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny szkolne:

• stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

spełnia wymagania na stopień bardzo dobry oraz opanował wiedzę i umiejętności w bardzo wysokim stopniu zgodnie z program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program. Uczeń wykazuje inicjatywę rozwiązywania konkretnych problemów w czasie lekcji i pracy pozalekcyjnej. Jego wypowiedzi są przemyślane i nie zawierają żadnych błędów. Wykazuje zainteresowanie przedmiotem, m.in. poprzez udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, wykonanie z własnej inicjatywy dodatkowych prac i projektów.

- **stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:**

opanował cały zakres wiedzy i umiejętności określonym programem nauczania przedmiotu w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy informatyczne lub z zakresu TI. Dobrze zna pojęcia informatyczne i swobodnie je stosuje. Pracuje samodzielnie w zakresie zadań teoretycznych oraz praktycznych. Na lekcje przychodzi przygotowany i bierze w niej czynny udział.

- **stopień dobry otrzymuje uczeń, który:**

nie opanował w pełni wiadomości określonych programem w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w podstawach programowych, poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania z zakresu informatyki i TI.

Wie, czym zajmuje się informatyka, zna podstawowe pojęcia informatyczne, umie sprawnie komunikować się z komputerem swobodnie posługując się oprogramowaniem użytkowym do wykonywania typowych zadań. Jednak w wypowiedziach oraz ćwiczeniach praktycznych popełnia sporadyczne błędy.

- **stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:**

opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nieprzekraczającym wymagania zawartych w podstawach programowych, rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności.

Zna podstawowe pojęcia informatyczne, wykonuje proste zadania, umie uruchomić programy komputerowe. Jednak ma problemy z samodzielną pracą i bez pomocy nauczyciela gubi się w toku lekcyjnym. W wypowiedziach oraz ćwiczeniach popełnia błędy.

- **stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:**

ma braki w opanowaniu materiału programowego określonego w podstawach programowych, ale braki te nie przekraczają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki, rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.

Uczeń umie komunikować się z komputerem w elementarnym zakresie. Na lekcjach wymaga ciągłego nadzoru ze strony nauczyciela, popełnia poważne błędy.

- **stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:**

nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu i nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o elementarnym stopniu trudności.

Nie zna pojęć informatycznych występujących w materiale nauczania, nie umie stosować posiadanych wiadomości do wykonywania elementarnych czynności praktycznych w bardzo prostych sytuacjach, nie rozumie pytań i poleceń, nie umie uruchamiać programów komputerowych. W wypowiedziach popełnia bardzo poważne błędy, które uniemożliwiają dalszą jego pracę.

Religia

1. Ocenianie wiadomości i umiejętności ucznia z religii ma na celu:
 - systematyczne informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie;
 - udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu jego rozwoju;
 - motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce;
 - dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz o specjalnych uzdolnieniach ucznia;
 - umożliwienie nauczycielowi religii doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
2. Ocenianiu nie podlegają praktyki religijne.
3. Nauczyciel religii na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o:
 - wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych ocen śródrocznych i rocznych z religii, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
 - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
 - warunkach i trybie uzyskania z religii oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
4. Oceny z religii są obiektywne i jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
5. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel religii uzasadnia ustaloną ocenę w sposób określony w statucie szkoły.
6. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia są udostępniane do wglądu uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom) zgodnie ze Statutem szkoły.
7. Nauczyciel religii jest obowiązany, na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
8. Pozytywną ocenę roczną z nauki religii może otrzymać ten uczeń, który w klasie programowo niższej został sklasyfikowany na pozytywną ocenę roczną.
9. Ocenę pozytywną z poprzedniego roku nauczania może uzyskać, o ile będzie uzupełniać braki w sposób uzgodniony z nauczycielem religii. W takim przypadku, przy ustalaniu ocen śródrocznych i rocznych, nauczyciel uwzględnia również te oceny bieżące, które uczeń uzyskał w wyniku uzupełniania braków. Gdy uzupełnienie braków nie jest możliwe, uczeń

może być objęty nauką religii w kolejnym roku szkolnym, po przystąpieniu do egzaminu klasyfikacyjnego wyznaczonego przez dyrektora szkoły.

10. Oceny częściowe, śródroczne i roczne z religii ustalają nauczyciele religii
11. Ocena roczna z religii nie ma wpływu na promocję do klasy programowo wyższej ani na ukończenie szkoły.
12. Oceny częściowe, śródroczne i roczne z religii ustala się w stopniach według następującej skali: celujący - 6; bardzo dobry - 5; dobry - 4; dostateczny - 3; dopuszczający - 2; niedostateczny - 1.
13. Ocenie podlegają:
 - pisemne prace kontrolne przynajmniej dwa razy w ciągu semestru obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela w terminie do trzech tygodni (nie wliczając ferii, świąt i dni ustawowo wolnych od pracy);
 - kartkówki o zakresie materiału nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne lub materiał podstawowy;
 - odpowiedzi ustne;
 - aktywność na lekcji;
 - prace domowe, krótko i długoterminowe, kontrolowane na bieżąco;
 - znajomość podstawowych prawd wiary (Katechizm);
 - zeszyt prowadzony przez ucznia i kontrolowany przez nauczyciela w czasie i częstotliwości ustalonym przez niego;
 - przygotowanie się do poszczególnych zajęć;
 - umiejętność korzystania z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych oraz umiejętność zdobywania i korzystania wiadomości w nich zawartych;
 - zaangażowanie w przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości szkolnych o charakterze i tematyce religijnej, udział w konkursach religijnych, zaangażowanie we wspólnocie parafialnej (w razie konieczności potwierdzone przez proboszcza lub osobę przez niego wyznaczoną);
 - inne sprawności potwierdzające możliwość ocenienia ucznia.
 - ocena śródroczna lub roczna nie ma charakteru średniej arytmetycznej;
 - przy wystawieniu oceny rocznej bierze się pod uwagę również ocenę śródroczną;
 - w przypadku, gdy uczeń nie dotrzymuje wyznaczonych przez nauczyciela religii terminów oraz uchyla się przed sprawdzeniem jego wiedzy i umiejętności, o sposobie i terminie przeprowadzenia kontroli zdecyduje sam nauczyciel (w terminie do 2 tygodni).
14. Podczas oceniania sprawdzianów, kartkówek, prac punktowanych stosuje się następujące przeliczenia na oceny:
 - niedostateczny 0% - 29%;
 - dopuszczający 30% - 49%;

- dostateczny 50% - 74%;
- dobry 75% - 89%;
- bardzo dobry 90% - 97%;
- celujący 98% - 100% oraz powyżej 100%.

I. Ocena niedostateczna

Katechizowany:

- Wykazuje rażąco brak wiadomości programowych;
- Wykazuje się brakiem jedności logicznej między wiadomościami;
- Prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk;
- Odznacza się zupełnym brakiem umiejętności stosowania wiedzy;
- Podczas przekazywania informacji popełnia bardzo liczne błędy rzeczowe oraz logiczne;
- Prezentuje rażąco niepoprawny styl wypowiedzi.
- Nie wykazuje się znajomością Katechizmu;
- Nie posiada zeszytu lub dość często nie przynosi go na lekcję;
- Lekceważy przedmiot;
- Nie interesuje się przebiegiem zajęć, nie uczestniczy w lekcji oraz opuszcza zajęcia;
- Wyraża lekceważący stosunek do wartości religijnych;
- Inne uwarunkowania ucznia wskazujące na ocenę niedostateczną.

II. Ocena dopuszczająca

Katechizowany:

- Opanował konieczne pojęcia religijne;
- Prezentuje luźno zestawione wiadomości programowe;
- Prezentuje mało zadowalający poziom postaw i umiejętności;
- Wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień;
- Brak mu rozumienia podstawowej umiejętności wyjaśniania zjawisk;
- Nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela;
- Podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy, wykazuje niepoprawny styl wypowiedzi, posiada trudności w wystawianiu;
- Prowadzi zeszyt;
- Ma problemy ze znajomością Katechizmu lub najbardziej podstawowych form modlitewnych;
- Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dopuszczającą.

III. Ocena dostateczna

Katechizowany:

- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności;
- Prezentuje podstawowe treści materiału programowego z religii;
- Wykazuje się wiadomościami podstawowymi, połączonymi związkami logicznymi.
- Dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela;
- Potrafi stosować wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych przy pomocy nauczyciela;
- W przekazywaniu wiadomości z religii popełnia niewielkie i nieliczne błędy;
- Cechuje go mała kondensacja wypowiedzi;
- Wykazuje się podstawową znajomością Katechizmu;
- W zeszycie ucznia sporadyczne braki notatek, prac domowych;
- Prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem;
- Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dostateczną.

IV. Ocena dobra

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej;
- Opanował materiał programowy z religii;
- Prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi;
- Poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska podane przez nauczyciela;
- Podczas wypowiedzi nie popełnia większych błędów stylistycznych;
- Wykazuje się dobrą znajomością Katechizmu i innych form modlitewnych;
- W zeszycie ma wszystkie notatki i prace domowe;
- Podczas lekcji posiada określone pomoce (podręcznik, zeszyt i inne) i korzysta z nich;
- Wykazuje się dobrą umiejętnością zastosowania zdobytych wiadomości;
- Inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę dobrą.

V. Ocena bardzo dobra

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dobrej;
- Opanował pełny zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii;
- Prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ;

- Właściwie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska bez ingerencji nauczyciela;
- Umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela;
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi;
- Cechuje go pełna znajomość Katechizmu;
- Wzorowo prowadzi zeszyt i odrabia prace domowe;
- Aktywnie uczestniczy w religii;
- Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego;
- Inne możliwości indywidualne ucznia promujące ocenę bardzo dobrą.

VI. Ocena celująca

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej;
- Opanował wiadomości w stopniu bardzo wysokim;
- Prezentuje treści wiadomości powiązane ze sobą w systematyczny układ;
- Samodzielnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych;
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi, swobodą w posługiwaniu się terminologią przedmiotową i inną;
- Wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem, m.in. poprzez udział w konkursach, zaangażowanie w prace pozalekcyjne, np. prezentacje, montaż sceniczne, pomoce katechetyczne;

Wychowanie fizyczne

1. Cele przedmiotowych zasad oceniania:

Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego należy w szczególności brać pod uwagę, aktywny udział w zajęciach, wysiłek wkładany przez ucznia, oraz wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć. Na szczególną uwagę zasługują :chęci ucznia, jego postawa oraz postępy czynione podczas zajęć.

2. Przedmiotem oceny w wychowaniu fizycznym jest:

- praca nad stanem własnego rozwoju fizycznego,
- podnoszenie poziomu sprawności fizycznej,
- przyswajanie nowych umiejętności ruchowych i technik ruchu,
- zdobywanie wiadomości z zakresu rozwoju ruchu, technik sportowych i przepisów
- świadomość własnego stanu zdrowia,
- zachowanie, aktywność i postawa wobec przedmiotu,
- sumienność i staranność w wywiązywaniu się z obowiązków wynikających z przedmiotu,
- zaangażowanie w przebieg lekcji i przygotowanie się do zajęć, stosunek do partnera i przeciwnika,
- aktywność fizyczna,
- postęp w opanowaniu umiejętności i wiadomości przewidzianych dla poszczególnych klas zgodnie z indywidualnymi możliwościami i predyspozycjami,
- osiągnięte wyniki w sportach wymiernych, dokładność wykonania zadania i poziom zdobytej wiedzy.

3. Przedmiot i kryteria oceny i kontroli z wychowania fizycznego:

Uczeń otrzymuje oceny cząstkowe za:

- aktywność na zajęciach (wysiłek fizyczny wkładany przez ucznia, wywiązywanie się ze swoich obowiązków, wynikających ze specyfiki przedmiotu, możliwości ucznia, przygotowanie do zajęć),
- wykonanie ćwiczeń z poszczególnych działów programowych, techniczno-taktyczne umiejętności ruchowe, postępy (dyscypliny sportu),
- systematyczne uczestniczenie w zajęciach,
- poszczególne sprawdziany lub testy sprawnościowe,
- osiągnięcia sportowe,

- wykonanie zadań dodatkowych- reprezentowanie szkoły w zawodach oraz treningach przygotowujących do zawodów, regularny udział w zajęciach pozalekcyjnych organizowany przez Szkolny Klub Olimpijka lub z inicjatywy nauczycieli wf, udział innych formach aktywności związanych z szeroko rozumianą kulturą fizyczną.

4. Sześciostopniowe zasady oceniania z wychowania fizycznego:

- Ocena celująca (6) – wymagania

spełnia wymagania na stopień bardzo dobry oraz opanował umiejętności w bardzo wysokim stopniu zgodnie z program nauczania przedmiotu w danej klasie. Jest liderem grupy, angażuje się w organizację wydarzeń sportowych. Pomaga innym i wspiera w rozwoju umiejętności. Regularnie uczestniczy w zajęciach lekcji wychowania fizycznego i wykazuje wzorową postawę. Wyróżnia się aktywnością w czasie lekcji, pomaga prowadzącemu, stanowi wzór dla współwiczących w grupie. Systematycznie bierze udział w zajęciach pozalekcyjnych, pozaszkolnych (kluby sportowe) lub reprezentuje szkołę. W wybranych sferach umiejętności ruchowych wykracza zdecydowanie ponad poziom prezentowany przez grupę. Zawsze stosuje zasady bezpieczeństwa wobec siebie i współwiczących. Prowadzi higieniczny i sportowy tryb życia. Jest zawsze aktywnie uczestniczącym w zajęciach.

- Ocena bardzo dobra (5) – wymagania

uczeń osiąga bardzo dobre wyniki w zakresie aktywności fizycznej i umiejętności techniczno-taktycznych większości dyscyplin sportu, które są tematami lekcji. Z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w zajęciach i wykonuje powierzone zadania. Regularnie jest przygotowany do zajęć i chętnie współpracuje z innymi uczniami. Prowadzi higieniczny i aktywny styl życia. Systematycznie doskonali swoją sprawność. Jest ambitny, docenia wartości aktywności ruchowej. Samodzielnie podnosi swoją sprawność fizyczną. Zawsze stosuje zasady bezpieczeństwa wobec siebie i współwiczących. Incydentalnie nie ćwiczy na zajęciach.

- Ocena dobra (4) – wymagania

uczeń prezentuje poprawne umiejętności techniczno-taktyczne z większości dyscyplin sportu, które są tematami lekcji. Stara się aktywnie uczestniczyć w zajęciach i rozwijać swoje umiejętności. Wykazuje poprawną aktywność w czasie zajęć, jest koleżeński i zdyscyplinowany. Dość regularnie uczęszcza na lekcje wychowania fizycznego, jest przygotowany do zajęć oraz próbuje współpracować z innymi. Dbą o swoją sprawność fizyczną i czyni postępy. Stosuje zasady bezpieczeństwa wobec siebie i współwiczących. Zdarza mu się nie uczestniczyć aktywnie na lekcji.

- Ocena dostateczna (3) – wymagania

uczeń wykazuje przeciętne umiejętności w zakresie aktywności ruchowej oraz umiejętności techniczno-taktycznych z większości dyscyplin sportu, będących tematami lekcji. Wykonuje zadania ruchowe w sposób niepewny, z błędami technicznymi, w nieodpowiednim tempie,

poniżej swoich możliwości fizycznych. Zdarza mu się być nieprzygotowanym do zajęć. Stosuje zasady bezpieczeństwa wobec siebie i współczwiczących. Stara się wykonywać powierzone mu zadania. Jego postawa i zaangażowanie bywają nieregularne lecz Jego zachowania nie utrudnia pracy w grupie. Stosuje zasady bezpieczeństwa wobec siebie i współczwiczących. Często nie jest przygotowany do zajęć- nie ćwiczy.

- Ocena dopuszczająca (2) – wymagania

uczeń wykazuje minimalne umiejętności w zakresie aktywności ruchowej oraz umiejętności techniczno-taktycznych z większości dyscyplin sportu, będących tematami lekcji. Zadania ruchowe wykonuje w sposób minimalny, poniżej swoich możliwości fizycznych, wymaga częstej pomocy nauczyciela. Nie odczuwa potrzeby zainteresowania i stosowania aktywności ruchowej podczas lekcji i w życiu pozaszkolnym. Często opuszcza zajęcia i jest nieprzygotowany do lekcji. Jego zaangażowanie w pracy na lekcji jest niskie a Jego postawa może wpływać negatywnie na współczwiczących. Nie zawsze stosuje się do zasad bezpieczeństwa i higieny wobec siebie i współczwiczących. Wykazuje niechętny stosunek do ćwiczeń fizycznych i nie podejmuje działań mających na celu podniesienie swojej sprawności. Bardzo często nie uczestniczy aktywnie w zajęciach- nie ćwiczy.

- Ocena niedostateczna (1) – wymagania

uczeń nie wykazuje na poziomie podstawowym umiejętności w zakresie aktywności ruchowej oraz umiejętności techniczno-taktycznych z większości dyscyplin sportu, będących tematami lekcji. Często opuszcza lekcje i jest nieprzygotowany do zajęć. Jego postawa uniemożliwia realizację podstaw programu nauczania. Wykazuje szczególnie lekceważący stosunek do obowiązków wynikających ze specyfiki przedmiotu. Swoim zachowaniem dezorganizuje pracę grupy. Nie wykonuje bieżących zadań programowych podczas lekcji mimo swoich możliwości fizycznych, nie czyni postępów. Stwarza niebezpieczne sytuacje dla siebie i współczwiczących. Prowadzi niehigieniczny i niesportowy tryb życia. Na więcej niż połowie zajęć nie ćwiczy.

Nieklasyfikowany - uczeń może być nieklasyfikowany z zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania.

5. Oceny ze sprawdzianów

- Uczeń może uzyskać ze sprawdzianów ocenę w skali od 1-6.
- Do każdego sprawdzianu uczeń może podejść dwukrotnie- nauczyciel uwzględni lepszy wynik.

- Osoba, która nie mogła wykonać sprawdzianu (w przypadku nieobecności, choroby itp.), musi go zaliczyć w ciągu dwóch tygodni.
- Okres zaliczenia może być również wyznaczony indywidualnie np. ze względu na dłuższą nieobecność na lekcji spowodowaną chorobą lub kontuzją, nie później jednak niż do końca semestru

6. Aktywność i czynny udział w zajęciach

Aktywność wpływa w sposób zdecydowany na ocenę semestralną i roczną z wf.

Kryteria oceny miesięcznej za systematyczny i aktywny udział ucznia w lekcji wychowania fizycznego.

- 100% uczestniczy i ćwiczy w miesiącu - 6
- 1-2 razy nie uczestniczy i nie ćwiczy w miesiącu – 5,
- 3-4 razy nie uczestniczy i nie ćwiczy w miesiącu – 4,
- 5-6 razy nie uczestniczy i nie ćwiczy w miesiącu – 3
- 7-8 razy nie uczestniczy i nie ćwiczy w miesiącu 2
- 9 i razy więcej razy nie uczestniczy i nie ćwiczy w miesiącu 1

Jeśli uczeń zgłosi nieprzygotowanie w dniu, w którym są połączone dwie godziny wf, otrzyma dwa nieprzygotowania w danym miesiącu.

Za ucznia przygotowanego do zajęć uważa się takiego, który przebrany jest w stój sportowy: t-shirt (bez ramiączek, niesymetrycznych dekolatów, itd.), spodenki, getry lub legginsy, obuwie sportowe (obowiązkowo zmieniane na zajęcia wf), skarpety. Zimą dozwolone są dresy- bluza, pod którą ubrany jest t-shirt oraz opcjonalnie spodnie dresowe. Ponadto, uczniowie w długich włosach, mają obowiązek spiąć je gumką do włosów, ponad to są zobowiązani do zdjęcia biżuterii (kolczyki, pierścionki, bransoletki, łańcuszki, zegarki). Niedopuszczalne są długie paznokcie (są niebezpieczne podczas gier kontaktowych, stanowią zagrożenie dla zdrowia a nawet życia współwzających). Niespełnienie powyższych warunków skutkuje wpisaniem nieprzygotowania (N).

7. Ocena semestralna i roczna składa się z:

- ocen za aktywność i przygotowanie do zajęć,
- ocen za umiejętności techniczno-taktyczne z poszczególnych dyscyplin sportu i wyników w testach sprawnościowych

Na zajęciach wychowania fizycznego obowiązuje zakaz korzystania z telefonów komórkowych (za wyjątkiem lekcji, na których nauczyciel pozwala korzystać z telefonu- np. podczas mierzenia tętna). Zakaz w szczególności tyczy się uczniów niećwiczących. W konsekwencji uczniowie niestosujący się do powyższego, będą zobligowani do rozmów z pedagogami szkoły oraz wychowawcą, zgodnie regulaminami obowiązującymi w szkole.